

65. møde

Onsdag den 18. marts 1992 kl. 13.00

Dagsorden:

1) *Spørgsmål til ministrene.*

2) *Første behandling af lovforslag nr. L 235:*

Forslag til lov om ændring af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. og lov om elforsyning.

Af energiministeren (Anne Birgitte Lundholt).

3) *Første behandling af beslutningsforslag nr. B 70:*

Forslag til folketingsbeslutning om nettilslutning og afregning for vindmøller.

Af Riishøj (SF) m.fl.

4) *Første behandling af beslutningsforslag nr. B 73:*

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en fornyelsesfond i private virksomheder.

Af Holger K. Nielsen (SF) m.fl.

5) *Første behandling af beslutningsforslag nr. B 69:*

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af rådgivningscentre for børn og forældre.

Af Bente Juncker (CD) m.fl.

6) *Første behandling af beslutningsforslag nr. B 71:*

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af bestemmelserne i bistandsloven om svangre- og mødrethjem og forsorgshjem m.v.

Af Hanne Thanning Jacobsen (SF) m.fl.

7) *Første behandling af beslutningsforslag nr. B 49:*

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et lovvurderingsråd.

Af Ebba Strange (SF) m.fl.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Medlemmer af Folketinget Kim Behnke (FP), Tom Behnke (FP), Kirsten Jacobsen (FP) og Pia Kjærsgaard (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om stop for yderligere flygtningebestillinger i 1992.

Af Kim Behnke (FP) m.fl.

(Beslutningsforslag nr. B 78).

Sundhedsministeren (Ester Larsen) har meddelt mig, at hun ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om 1990'ernes psykiatri.

(Redegørelse nr. R 10).

Eksemplarer vil blive omdelt, og redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftlig fremsættelse af forslag:

Kim Behnke (FP):

Som ordfører for forslagsstillerne skal jeg hermed tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om stop for yderligere flygtningebestillinger i 1992.

(Beslutningsforslag nr. B 78).

Jeg skal i øvrigt henvise til forslaget tekst og de bemærkninger, som ledsager det, samt ikke mindst aktstykkets tekst.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse om 1990'ernes psykiatri.

(Redegørelse nr. R 10).

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

1. Indledning

I 1988 udsendte Sundhedsministeriet et oplæg til en temaplanrunde om »90'ernes psykiatri«. Det blev optakten til en temaplanlægning om psykiatri med hovedvægt på distriktspsykiatri, som blev gennemført i løbet af 1989 og 1990.

[Sundhedsministeren]

Sundhedsministeriet anmodede i 1989 Sundhedsstyrelsen om at nedsætte en følgegruppe til at følge temaplanlægningens forløb og udarbejde en samlet afsluttende redegørelse herom.

Sundhedsstyrelsens følgegruppe har nu på baggrund af de modtagne temaplaner fra amter og kommuner i en hovedrapport og 2 delrapporter fremlagt en samlet statusrapport for psykiatriens udvikling og udbygning.

Statusrapporten bærer i særlig grad præg af de politiske tilkendegivelser for psykiatriens udvikling, der er fastlagt med Folketingets vedtagelse af dagsorden nr. D 8 den 7. marts 1991.

Dagsordenen pålagde regeringen at opfordre amter og kommuner til at forstærke udbygningen med distriktspsykiatriske enheder og af de opfølgende sociale foranstaltninger, at samarbejde om forebyggelse og behandling og at undlade at reducere antallet af psykiatriske sengepladser frem til 1. januar 1994, uden at der oprettes tilsvarende døgnpladser i socialt regi. Regeringen pålægges endvidere at nedsætte en følgegruppe på det sociale område, at give Folketinget en årlig statusrapport på grundlag af indberetninger fra amtskommuner og kommuner og at inddrage udbygningen af indsatsen i de årlige kommunaløkonomiske forhandlinger, således at det tilstræbes, at udbygningen er tilendebragt inden 1. januar 1994.

Regeringen har understøttet dagsordenen gennem de kommunaløkonomiske aftaler for 1992-94, hvor der skete en acontoregulering af bloktilskuddene med det sigte at styrke en samlet indsats for de psykiatriske patienter.

På baggrund af folketingsbeslutningen har socialministeren endvidere dels nedsat den nævnte følgegruppe, som er gået i gang, dels haft nedsat et panel af kommunale og amtskommunale praktikere med henblik på at forberede de indberetninger, der skal danne baggrund for den næste statusrapport, dvs. for året 1992. Dette kommunepanel afgav sin redegørelse i december 1991, og den indgår nu i den videre opfølgning af folketingsbeslutningen.

Nærværende redegørelse til Folketinget udgør dels den endelige afrunding af den gennemførte temaplanrunde, dels regeringens første årlige statusrapport i henhold til folketingsbeslutning nr. D 8.

2. Status

Det er en fælles opgave for det psykiatriske sygehusvæsen og de sociale forvaltninger i både amter og kommuner at sikre psykisk syge et sammenhængende tilbud. Men også beskæftigelses-, kultur- og undervisningssektorerne er involverede i denne opgave. På dette område stilles der særlige krav til planlægning og samarbejde på tværs af sektorer, fordi psykisk syge ofte ikke selv kan sikre den fornødne koordination af forskellige offentlige myndigheders ydelser.

Distriktspsykiatri under forskellige former er den organisationsform, der fra sygehusside skal bidrage til sammenhængen mellem den egentlige psykiatriske sygebehandling og de sociale foranstaltninger og dermed til at sikre, at mennesker med psykiatriske lidelser får reel mulighed for at leve et liv så tæt på det normale som muligt. Med det materiale, der er tilvejebragt af Sundhedsstyrelsens følgegruppe og sammenfattet i afrapporteringen, er der på solidt grundlag gjort status for psykiatriens omstilling og udvikling.

Det er klart, at der ved en omstilling så dybtgående som den, der her er tale om, kan være problemer med både balance og timing af de enkelte led i omstillingen. Rent praktisk er det vanskeligt især for kommunerne at opføre, i hvilket omfang de almene foranstaltninger er egnede og faktisk bruges af mennesker med psykiske lidelser. 1/3 af landets kommuner vides at have gjort en indsats specielt rettet mod denne gruppe, og op mod 2/3 af kommunerne med ca. 70 pct. af landets befolkning har besvaret en enquete, hvis resultater indgår i Sundhedsstyrelsens afrapportering.

Der er grund til at fremhæve følgende konkrete træk og oplysninger fra statusrapporteringen:

Der er en kraftig udbygning i gang med distriktspsykiatriske team. Antallet af team er steget fra 13 i 1988 til 46 i 1991. Frem til 1994 ventes en yderligere fordobling til 93 team. Den psykiatriske behandling i disse team foregår i tværfaglige miljøer bestående af psykiatere, psykologer, sygeplejersker, ergoterapeuter og socialrådgivere. I distriktspsykiatrien foregår behandlingen ambulante, enten i centerlokaler i lokalområdet eller ved, at en sygeplejerske eller ergoterapeut kommer på hjemmebesøg. Enkelte steder har man uddannet en sær-

[Sundhedsministeren]

lig hjemmehjælp til at støtte patienten med de daglige opgaver omkring indkøb, økonomi, m.v.

Psykiatriens – herunder distriktspsykiatriens – vigtige målgruppe er de alvorligt sindslidende. Det drejer sig skønsmæssigt om 40.000–50.000 mennesker, heriblandt omkring 500–600 med særlig svære psykiatiske og sociale problemer og dårlig motivation for behandling. Uden for kernegruppen falder derimod de ca. 400.000 med forbigående personlige problemer, f.eks. som følge af familiære eller arbejdsmæssige problemer, men det indgår i nogle ordninger, at der ydes rådgivning også i disse tilfælde, såfremt der er kapacitet hertil.

I overensstemmelse med folketingsdagsordenens opfordring ventes antallet af heldøgnspladser til sindslidende at være stort set uændret fra 1991 til 1994. Der ventes i sygehusvæsenet en reduktion af sengetallet på ca. 500 senge, hvilket imidlertid modsvares af en stigning i antallet af sociale døgnpladser for sindslidende, ikke mindst i bofællesskaber og boliger med støttecentre. Det er vigtigt, at der findes differentierede botilbud, hvis man skal opfylde målsætningen om, at psykiatiske patienter skal gives mulighed for en tilværelse så tæt på det normale som muligt. Samtidig er der dog peget på, at der i dele af landet er forskelle i tidsplanerne og dermed ubalance, således at udbygningen af botilbud i den sociale sektor nogle steder ikke er fulgt med reduktionerne af sengetallet i sygehusvæsenet.

Der sker en betydelig vækst i antallet af døgnåbne psykiatiske skadestuefunktioner. Mens der i 1988 var 6 sådanne skadestuer (heraf 4 i Københavns og Frederiksberg Kommuner), er der nu 13 skadestuer, og tallet ventes at stige til 17 i 1994. Det åbne psykiatiske døgnberedskab i disse skadestuer er af stigende vigtighed, når stadig flere med psykiske lidelser bor uden for det psykiatiske sygehusvæsen. Med psykiatiske skadestuer er der mulighed for akut psykiatrisk hjælp døgnet rundt, uden at det nødvendigvis udløser en indlæggelse.

Antallet af dagpladser til sindslidende stiger væsentligt. Fra 1991 til 1994 stiger det samlede antal dagpladser til sindslidende i amterne og de kommuner, der indgår i statusrapporten, fra ca. 11.500 til 13.000. Hovedparten af disse tilbud ligger i kommunerne som beskæftigelses- og fritidstilbud, der medvirker til genoptræ-

ning og strukturering af psykiatiske patienters hverdag.

Der arbejdes i amterne med forskellige modeller for psykiatriens sektortilknytning og organisation. Sygehuspsykiatrien er i størstedelen af amterne placeret under sygehus- eller sundhedsudvalget. De stærkt øgede samarbejdsflader til det sociale område, som distriktspsykiatrien er udtryk for, har i nogle amter givet anledning til organisatoriske forandringer. I to amter er der oprettet fællessekretariater for psykiatrien mellem sygehus- og social- og sundhedsforvaltningerne. Mest vidtgående er det, at hele psykiatrien inkl. sygehusafdelingerne i to andre amter politisk og administrativt er flyttet til det sociale udvalgs og socialforvaltningens regi. Det er vigtigt, at denne sidste model ikke medfører brud i den behandlingsmæssige kontinuitet og forsknings- og uddannelsesmæssig isolation af psykiatrien i forhold til andre lægelige specialer.

Også de distriktspsykiatiske team kan have forskellig organisatorisk tilknytning og placering. Oftest er den distriktspsykiatiske enhed oprettet i sygehusvæsenet og knyttet til én bestemt psykiatrisk sygehusafdeling, hvortil eventuelle indlæggelser visiteres. Teamet kan da enten være placeret i lokalområdet eller geografisk udgå fra sygehusafdelingen. I andre tilfælde er enhederne placeret i lokaldistriktet uden tilknytning til nogen bestemt sygehusafdeling. Endelig kan der være tale om delvis kommunale distriktspsykiatiske ordninger, hvor f.eks. kun en overlæge indgår fra amtet.

Statusrapporteringen har vist, at der i hele landet er en omstilling og udvikling i gang. Der er tale om en løbende proces, som ikke kan eller bør afsluttes på nogen bestemt dato. I Folketingets dagsorden sættes det mål, at udbygningen efter dagsordenens retningslinier tilstræbes tilendebragt inden 1. januar 1994. Nogle amter og en del kommuner er kommet senere i gang end andre. Det hænger sammen med forskelle i udgangspunkt, holdninger og prioriteringer.

Det er en sammenfattende vurdering fra rapporteringen, at størstedelen af de psykiatiske patienter har fået det bedre som følge af de senere års omstilling til et mere differentieret psykiatrisk tilbud. De forbedrede behandlingsmuligheder og afskaffelsen – i de fleste tilfælde – af psykiatiske patienters livslange institu-

[Sundhedsministeren]

tionsanbringelse har givet de pågældende en mere menneskeværdig tilværelse, tættere ved det normale.

Udviklingen indebærer klart, at de sindslidende bliver mere synlige i samfundet – undertiden på en måde, som kan virke stødende og ubehagelig på andre. At de sindslidendes problemer er blevet mere synlige, er imidlertid ikke det samme som, at de er blevet større. De ting, der ikke fungerer efter hensigten, må rettes op, så vi modvirker, at mennesker med psykiatriske lidelser stødes ud i isolation, ensomhed og marginalisering.

3. Det videre forløb

Regeringen vil fortsat følge psykiatriens udvikling og omstilling. Det arbejde, der er sat i gang, må fastholdes.

Regeringen vil udsende en vejledning til amtsråd og kommunalbestyrelser i brugen af den relevante lovgivning, sygehusloven og bistandsloven i lyset af de betydelige ændringer, der er sket med samfundets opfattelse af indsatsen over for de sindslidende. Denne vejledning vil bidrage til afklaring af tvivl i forbindelse med det videre arbejde.

Regeringen vil på grundlag af indberetninger fra amter og kommuner give Folketinget en årlig statusberetning om den samlede udvikling. Et vigtigt element i det videre forløb er opfølgningen af den fortsatte udbygning samt tempoet i udbygningen. De to følgegrupper, henholdsvis Sundhedsstyrelsens og Socialministeriets, vil løbende følge udviklingen. Statusrapporteringen vil omfatte:

- Forebyggelse
- Visitation
- Psykiatrisk bistand til aktiviteter i socialektoren
- Antallet af hel- og deldøgnspladser
- Dag- og døgntilbud i den (amts)kommunale socialektor
- (Amts)kommunal indsats omkring boligsituationen, praktisk og personlig bistand, beskæftigelse og uddannelse, fritid, rådgivning, støtte og kontaktmuligheder for personer med psykiatriske lidelser
- Udskrivningssamarbejdet.

Regeringen vil sikre en årlig opfølgning af det allerede tilvejebragte materiale, som vil give et godt grundlag for at følge udviklingen bl.a. i pladsantal, distriktspsykiatri, sociale foranstaltninger m.v. frem til 1994.

Sammen med indberetningerne om udviklingen i de sociale aktiviteter vil det endvidere kunne bidrage til at sikre, at de forøgelse af bloktilskuddene, der er aftalt med kommuner og amtskommuner, anvendes til at styrke den samlede indsats for mennesker med psykiatriske lidelser.

Spørgsmålet om offentligt støttet psykologbistand til ofre for voldsomme begivenheder, voldsofre m.fl., bringes jævnlige op i debatten. Denne gruppe falder uden for distriktspsykiatriens kerneområde, men tages op i nogle ordninger, i det omfang der er kapacitet til det. Ved finanslovvedtagelsen for 1992 er det besluttet at afsætte 7,5 mio. kr. i 1992 og 15 mio. kr. i de følgende år til en generel tilskudsordning til psykologbehandling i sådanne tilfælde. Regelgrundlaget for ordningen vil blive udarbejdet nærmere i de kommende måneder med henblik på ikrafttræden den 1. juli 1992.

Regeringen er opmærksom på, at særlig sårbare grupper af patienter kan have behov for en mere permanent indsats, jf. de ca. 600 særlig svære patienter, der er nævnt i statusrapporteringen. Der er således tegn på et øget antal selvmord blandt og forbrydelser begået af denne gruppe. Amtsrådsforeningen og Kriminalforsorgen belyser for tiden eventuelle problemer i samarbejdet mellem fængslerne og det psykiatriske sygehusvæsen om psykisk syge indsatte. Regeringen følger spørgsmålet om de kriminelle sindssyge gennem Sundhedsstyrelsens følgegruppe, som vil nedsætte et særligt udvalg om retspsykiatri.

Man bør i det hele taget nøje overveje, hvordan problemer, der vedrører et lille mindretal af hårdt belastede, kan imødegås uden at tilsidesætte de positive resultater, normaliseringen af de psykisk syges tilværelse har for flertallet.

På finansloven er afsat en årlig pulje på 15 mio. kr. til forbedring af ikkeindlagte psykiatriske patienters forhold. Der er etableret 18 forskellige projekter, som løbende evalueres. De er alle med til at påvirke udviklingen af den lokale støtteindsats for mennesker med psykiatriske lidelser.

Det er sammenfattende regeringens vurdering, at planlægningen og gennemførelsen af psykiatriens omstilling er i en god gænge, selv om den som påpeget ikke er lige langt fremme overalt, og selv om omstillingsprocessen hverken kan eller bør afsluttes inden 1. januar

[Sundhedsministeren]

1994. Der er med afrapporteringen fra tema-planrunden tilvejebragt en god model for den fortsatte opfølgning på området.

Psykiatrien er et særlig klart eksempel på nødvendigheden af samarbejde og dialog i planlægningen og samarbejde om den enkelte patient mellem forskellige sektorer og administrative niveauer. Regeringen har i forslaget til sundhedslov foreslået samarbejdsprocedurer for det samlede sundhedsområde, der også på andre områder vil kunne fremme et samarbejde om at sikre psykisk syge et sammenhængende tilbud.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg skal her meddele, at det af Ole Donner (FP) under nr. 4 opførte spørgsmål, spm. nr. S 621, der er stillet til justitsministeren, efter anmodning fra spørgeren udgår til skriftlig besvarelse.

Spm. nr. S 617

1) Til statsministeren af:

Jørgen Estrup (RV):

»Er det fortsat statsministerens opfattelse, at regeringens eventuelle beslutning om at ophæve de tilbageværende sanktioner over for Sydafrika skal være i overensstemmelse med holdningen hos et flertal i Folketinget?«

Statsministeren (Poul Schlüter):

Reformkræfterne i Sydafrika har i går vundet en ganske overvældende historisk sejr. Resultatet af folkeafstemningen betyder, at det sidste stykke vej frem mod et ikke-racedelt demokratisk samfund nu kan tilbagelægges. Der er grund til at lykønske præsident de Klerk og ANC's præsident, Nelson Mandela, med, at de kan videreføre den forhandlingslinje, de sammen har lagt, og som ser ud til at sikre en uigenkaldelig overgang til det nye, demokratiske Sydafrika.

Forud for folkeafstemningen gav regeringen herhjemme udtryk for sin forhåbning om og støtte til, at afstemningen måtte give det resultat, som vi kan glæde os over i dag. Det skete

bl.a. i et brev til den sydafrikanske regering. Her sagde vi, at vi havde forstået, at den nu søgte det endelige mandat til de fortsatte forhandlinger på grundlag af den hensigtserklæring, der blev undertegnet af parterne under demokratikonventet, CODESA, i december sidste år, og vi stillede i udsigt som et positivt udtryk for dansk støtte, at de danske handels-sanktioner ville blive ophævet, såfremt der ved afstemningen blev tale om et ja til videreførelse af reformprocessen.

Af partiernes udtalelser og drøftelserne forud for folkeafstemningen måtte regeringen så forstå, at der var et bredt politisk ønske om en klar dansk markering til støtte for en fortsættelse af processen. Udenrigsministeren gjorde det i den forbindelse klart, hvorledes regeringen agtede at agere.

På den baggrund mener regeringen ikke, at det skulle være nødvendigt med yderligere udvalgsbehandling af spørgsmålet, og der foreligger i dag en ganske afklaret situation. De to betingelser, regeringen og ikke mindst oppositionen har lagt så megen vægt på skulle foreligge opfyldt, kan jeg tilsikre Folketinget at regeringen ganske bestemt mener er opfyldt i dette øjeblik. Og derfor mener jeg, at der foreligger en situation, hvor vi skal handle, og det håber jeg vi kan gøre med meget bred tilslutning.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg vil gerne takke statsministeren for svaret. Jeg deler helt statsministerens opfattelse: at det ser ud til at være et meget lykkeligt resultat i Sydafrika. Vi kender ganske vist endnu ikke det færdige resultat – det var i hvert fald ikke tilgængeligt kl. 12 – men alt tyder på, at det er et ja og oven i købet et ja med et meget betydeligt flertal. Det er selvfølgelig en vigtig og meget afgørende barriere, der hermed er fjernet på vejen mod demokrati og afskaffelse af apartheid.

Jeg synes også, det er meget glædeligt, at det – for nu at sige det lidt diplomatisk – til trods for at udenrigsministeren måske havde visse vanskeligheder med at kommunikere med Folketingets partier, lykkedes at få sendt så klart et signal, at det kunne indgå i valgkampen og forhåbentlig øve sin virkning på det, der er sket.

[Jørgen Estrup]

Det er klart, at en af baggrundene for den stilling, der blev taget i Det Udenrigspolitiske Nævn i sidste uge, hvor man kan sige, at der var en vis tvivl, var, at regeringen sad med et materiale, som Folketingets partier ikke sad med, og dermed havde et andet grundlag for at vurdere udviklingen. Derfor har udenrigsministeren jo altså også skrevet brevet til den sydafrikanske udenrigsminister så at sige for egen regning, vel vidende, hvordan Folketingets flertal så på sagen.

Jeg synes, det ville være naturligt og i overensstemmelse med sædvanlig parlamentarisk tradition, hvis regeringen sikrede sig, at Folketingets partier nu havde det samme grundlag som regeringen.

Riishøj (SF):

Jeg skal også hilse velkommen, at det hvide mindretal har accepteret, at der skal forhandles videre i Sydafrika, og i den holdning deler hele Folketinget tilfredsheden.

Det, der nu er spørgsmålet, og det er lidt en opfølgning af det, hr. Jørgen Estrup nævnte, er jo, hvordan man vurderer situationen nu. Derfor vil jeg spørge statsministeren, om statsministeren accepterer udenrigsministerens adfærd, nemlig at gå uden om Folketingets Udenrigsudvalg uanset den vedtagne køreplan og uanset det brev, som et flertal i Folketinget har sendt til udenrigsministeren så sent som i sidste uge. Deler statsministeren den opfattelse, at sanktionerne skal ophæves i dag eller i morgen, uden at der afholdes et møde i Folketingets Udenrigsudvalg eller et lignende møde? Det mener jeg meget klart må være meget vigtigt for en vurdering af udenrigsministerens og regeringens adfærd i denne sag.

Det andet spørgsmål, jeg vil stille til statsministeren, er, om statsministeren egentlig finder det rigtigt, at det udelukkende er en separat hvid folkeafstemning, der skal afgøre, om sanktionerne ophæves. Er det ikke rimeligt, at det sorte flertals synspunkter også inddrages i en samlet vurdering af folkeafstemningsresultatet?

Annette Just (FP):

Først vil jeg sige til lykke til Sydafrika, for jeg synes, det er en utrolig god afstemning, man har lavet.

Og så vil jeg spørge statsministeren, om det ikke er korrekt, når jeg har forstået det således, at sanktionerne mod Sydafrika vil blive ophævet allerede i dag, så snart afstemningsresultatet foreligger. Er det ikke netop det, der stod i det brev, regeringen sendte ned til de Klerk for knap en uge siden? Og er det ikke på grundlag af, at Socialdemokratiet faktisk har sagt ja til, at hvis man fik et sådant flertal, havde man så meget tillid til Socialdemokratiets egne repræsentanter, der havde været i Sydafrika og hørt de Klerk sige, at dette var den sidste ene hvide afstemning, der skulle være, at hvis man derefter havde et klart ja, så ville man kunne fjerne sanktionerne?

Derfor vil jeg gentage spørgsmålet: Vil sanktionerne blive ophævet i dag, som man har lovet?

Erik B. Smith (S):

Også jeg vil på Socialdemokratiets vegne glæde mig over det lykkelige resultat, der i dag er opnået i Sydafrika.

Jeg vil gerne spørge statsministeren – jeg forstod statsministeren sådan, at nu vil anden fase af sanktionerne ved kongelig anordning fra udenrigsministeren blive ophævet: Vil statsministeren drage omsorg for, at Udenrigsudvalget får forelagt den erklæring fra de Klerk, som klargør, at det her er det endelige mandat, søgt fra den hvide befolkning, og at de Klerk føler sig bundet af de fortsatte forhandlinger på baggrund af hensigtserklæringerne fra CODESA?

Ebba Strange (SF):

Også fra mig et tillykke til det gode resultat i Sydafrika. Og så lige et supplerende spørgsmål.

Jeg forstod på statsministeren, at han regnede med at have bred politisk opbakning til at ophæve sanktionerne nu. Jeg vil godt spørge statsministeren, hvordan han har konstateret, at den brede politiske opbakning er til stede, eller hvordan han vil konstatere det.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Må jeg først sige, at efter min opfattelse er det helt afgørende – og for os alle – at vi kan konstatere nu, at de to betingelser, mange har lagt vægt på, foreligger opfyldt.

[Statsministeren]

For det første sagde præsident de Klerk den 24. februar, at såfremt et flertal stemmer ja ved folkeafstemningen, vil der ikke være noget behov for at gå tilbage til de hvide vælgere. Det fremgår klart af en udskrift fra præsidentens meget betydningsfulde pressekonference.

For det andet er det ganske klart, at det jo netop er en fortsættelse af forhandlingerne inden for rammerne af CODESA, præsidenten har søgt mandat til og nu har fået et helt overbevisende mandat til ved folkeafstemningen.

I lyset af alt dette tager regeringen derfor i dag skridt til at indfri tilsagnet om en ophævelse af handelssanktionerne. Regeringen ser det både som sin ret og som sin pligt at handle resolut i en situation som den, der nu så glædeligt foreligger, så vi ophæver handelsrestriktionerne med virkning fra fredag den 20. marts, og dermed er der så for alvor åbnet for en virkelig fornyelse af relationerne mellem Danmark og Sydafrika.

Den politiske reformproces skaber jo nogle berettigede og også store forventninger om forbedrede levevilkår i de brede sorte befolkningsgrupper. Her er noget, vi nu skal bistå med. Der skal nogle vældige krafttag til for at få gang i Sydafrikas økonomi, ingen tvivl om det, og for at få udjævnet de enorme økonomiske og sociale forskelle.

Her har det internationale samfund en stor opgave, og Danmark vil yde sit bidrag til genopbygningen. Men det vil vi jo også gøre gennem investeringer og handel og gennem overgangsbestand og meget andet, og jeg tror, dansk erhvervsliv er parat til at hjælpe med at sikre ny produktion og ny beskæftigelse derne nu.

Derfor er mit standpunkt, at skulle vi nu ikke alle i disse forvirrede tider samle os om den oprigtige glæde over, at det er gået, som vi havde håbet. Og skulle vi så ikke få bragt det i orden, og det har regeringen altså besluttet sig for vil ske i dag. Så kan man diskutere proceduren og teknikken: Var det måske rigtigst, at man holdt et nyt udvalgsmøde og alt sådan noget? Jo, men ærligt talt, hvad skal vi holde det om? Hvad skal vi dog holde det om, når situationen tegner sig så klart?

Naturligvis er regeringen klar til at sende bilag og dokumentationer til udvalget, så det kan indgå i hele det historiske arkiv om forløbet i denne sag. Jeg mener, jeg er i min gode ret til

at konstatere i dag, at der er bred opslutning, og at de to betingelser er opfyldt, og derfor handler vi netop nu i dag.

Jørgen Estrup (RV):

Jeg har den største forståelse for statsministerens lidt vanskelige situation. De problemer, statsministeren skal balancere imellem – på den ene side en udenrigsminister, som måske ikke altid kender spillets regler eller i hvert fald ikke ønsker at kende dem, og så på den anden side spørgsmålet om, hvordan regeringen nu bedst hænger sammen. Det tror jeg vi alle sammen godt forstår. Derfor vil jeg sige til statsministeren, at jeg tror, der er mange i denne sal, der gerne vil hjælpe til med, at dette får en værdig og rimelig afslutning, og som meget langt kan følge statsministerens vurdering.

Jeg synes stadig væk – og det er så mit spørgsmål til statsministeren – at det er betænkeligt, at der ikke er sikkerhed for, at Folketinget og Folketingets partier har det samme vurderingsgrundlag, som regeringen og statsministeren har, og det var jo det, som var problemet på nævnsmødet. Derfor er mit spørgsmål til statsministeren – som jeg nu gerne vil forme som et spørgsmål, hvad jeg ikke gjorde i første omgang – om statsministeren vil sikre sig, at der er et sådant grundlag til stede hos partierne.

Mimi Jakobsen (CD):

I forlængelse af statsministerens svar vil jeg gerne for det første give statsministeren evig ret i, at vi alle bør glæde os usigeligt over det ualmindelig flotte resultat, der nu synes at foreligge, og også i, at nu drejer det sig altså om at komme videre. Lad os lade småkævlet ligge, og lad os så komme i gang med, hvordan vi nu – vi, der har været meget dygtige til at fordømme på de tidspunkter, hvor man mente, det var nødvendigt – kan give den bedst mulige hjælpende hånd for at fremme processen yderligere.

Jeg er helt enig med statsministeren i, at investeringer og produktion og selvfølgelig handelssamkvem er gode ting, men jeg vil gerne spørge statsministeren: Har regeringen planer om derudover – det sporede jeg ligesom i statsministerens bemærkninger – at iværksætte yderligere foranstaltninger for at hjælpe denne proces, f.eks. ved at indgå i nogle projekter?

[Mimi Jakobsen]

Der er jo opgaver nok, både hvad angår uddannelse, boligproblemer og alle mulige andre ting; der er jo ikke de problemer, man ikke har. Og hvis regeringen har sådanne planer, ville den i givet fald så optage forhandlinger med Folketingets partier om, hvordan vi bedst kanalisere en støtte til forskellige projekter i Sydafrika?

Erik B. Smith (S):

Jeg vil gerne takke statsministeren for svaret. Jeg har forstået, at statsministeren nu vil drage omsorg for, at Udenrigsudvalget får den nødvendige dokumentation for, at betingelserne er opfyldt.

Alligevel vil jeg godt bede statsministeren om at kommentere et referat fra bladet *The Citizen*, dateret den 16. marts, hvor man refererer de Klerk i sydafrikansk fjernsyn fra den 15. marts, hvor han siger: »Jeg vil ikke sige ja til en forfatning, som indebærer en overdragelse af magten.« Det gør selvfølgelig, at man kan blive bekymret, og jeg forstår ikke, hvorfor statsministeren mener, at det her skal ske, inden Udenrigsudvalget har været indkaldt. Der er ikke spor i vejen for, at Udenrigsudvalget kunne mødes senere i dag, og derfor vil jeg gerne bede statsministeren oplyse, hvad det er, der forhindrer, at Udenrigsudvalget kan blive indkaldt og vi kan drøfte de betingelser og den dokumentation, som regeringen jo helt åbenbart har, siden man vil udstede den kongelige anordning nu.

Duetoft (CD):

Jeg vil godt spørge statsministeren, om statsministeren ikke er af den opfattelse, at denne beslutning falder ind under grundlovens § 19, og at regeringen dermed har ret til at gennemføre dette. Hvis man så er uenig i den beslutning, må man efterfølgende fra Folketingets side rejse forespørgselsdebater, eller hvad det nu måtte være.

Det, jeg frygter, er selvfølgelig, at vores melding til Sydafrika, der har gjort det eneste rigtige, nu skal være en gang 14 dages ævl og kævl i Udenrigsudvalget og igen så splid om alting. Så jeg vil bare bede statsministeren bekræfte, at ministeren opfatter det som hørende under den paragraf i grundloven.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Må jeg først sige til hr. Jørgen Estrup, at i regeringens brev forleden til Sydafrikas regering blev de to betingelser udtrykkeligt omhandlet, og så er det, jeg siger: Nu er de to betingelser ganske uomtvisteligt opfyldt. Så mener jeg også at der foreligger – også parlamentarisk – en aldeles klar situation, og jeg mener ikke, at jeg og regeringen er efterladt i nogen usikkerhed. Vi har kunnet opfylde to betingelser, som der er lagt vægt på, og så mener jeg også at øjeblikket er inde, hvor det er rigtigt med en resolut dansk handling. Nu skal vi følge det gode klima, som er etableret i Sydafrika i går, op så hurtigt som overhovedet muligt, og det er derfor, regeringen i dag ophæver handelssanktionerne ved en kongelig anordning.

Fru Mimi Jakobsen spørger mig om vores muligheder for at bidrage til genopbygningen, og jeg vil gerne give tilsagn om, at i denne vigtige sag vil regeringen bestemt føre forhandlinger med Folketingets partier.

Nu skal vores erhvervsliv i sving, og det kan meget, og det har i mange år glædet sig til at komme i gang. Og nu skal vi også hjælpe med dels genopbygningen, dels demokratiseringsprocessen, som jo er nok så vanskelig. På et eller andet tidspunkt skal der holdes frie valg med pluralisme og alting.

Der er meget, vi kan bistå med, og regeringen vil forme et program for overgangsbestand, og det vil altså omfatte humanitære foranstaltninger, men også sociale tiltag. Det vil vi meget gerne drøfte med Folketingets partier.

Må jeg sige til hr. Erik B. Smith, at jeg tør ikke på stående fod kommentere et presseklip af en udtalelse af præsidenten dernede, en udtalelse, jeg ikke har hæftet mig ved tidligere. Men jeg mener i og for sig heller ikke, at det er så vigtigt i dag, hvor så meget fortidigt overtoens af folkeafstemningsresultatet i går.

Jeg kan bekræfte hr. Duetofts antagelse af, at principielt er der jo her tale om en disposition, hvor regeringen handler i overensstemmelse med grundreglen i vores forfatnings, vores grundlovs, § 19. Sådant er jo nu engang arrangementet. Men Folketingets partier og medlemmer må også vide, at i de snart 10 år, hvor jeg har haft den ære- og byrdefulde opgave at være statsminister, har jeg uafsladeligt lagt overmåde megen vægt på ikke at være i uoverensstemmelse med et flertal her i Folketinget, og sådan agter jeg da også at fortsætte.

Ole Espersen (S):

Jeg synes, Danmark og skiftende regeringer har god grund til at være stolte over den hjælp, vi gennem adskillige år har ydet Sydafrika, ikke blot ANC, men også andre organisationer dernede. Det har drejet sig om mange millioner kroner. Det kan vi kun være glade over, og vi kan være glade over den udvikling, der er sket nu.

Jeg vil også gerne sige tak for statsministerens svar til fru Mimi Jakobsen vedrørende en yderligere indsats af social og humanitær karakter. Jeg forstod det i hvert fald sådan, at ikke blot fortsætter vi vores arbejde dernede, vores indsats, vores støtte, men i anledning af demokratiseringen, for at underbygge demokratiseringen, vil vi – ligesom vi har gjort i forhold til en række andre lande – måske et år, måske to, måske tre, yde en helt særlig indsats for at markere ikke blot, at nu ophæver vi det negative, sanktionerne, men også, at nu starter vi et positivt samarbejde. Det tror jeg vil styrke de demokratiske kræfter, der gerne fortsat skulle løse de problemer, der naturligvis vil opstå også i den nærmere fremtid.

Helle Degn (S):

Jeg vil gerne følge hr. Erik B. Smiths spørgsmål op.

Statsministeren svarede ikke hr. Erik B. Smith på spørgsmålet om, hvad det er, statsministeren ser der er til hinder for, at Folketingets Udenrigsudvalg i dag indkaldes for at give regeringen den parlamentariske vejledning, som det sig hør og bør for en regering at søge vejledning om i parlamentet.

Arne Melchior (CD):

Storm Petersen citeres for at have sagt, at akademikere, det er nogle, der læser sig til noget, vi andre godt ved i forvejen. I den ånd vil jeg stille det ene spørgsmål til statsministeren, om det ikke er sådan for en statsminister og en regering, at et flertal, hvis tilstedeværelse man godt kender, behøver man ikke afprøve teknisk.

Mit andet spørgsmål er, om jeg mon kan have ret i, at regeringen også har dansk erhvervslivs interesse i at komme hurtigt i gang i tanker – det er godt nok allerede sagt – for altså at få den imagefordel, at man er hurtig til oplysningen. Om ikke statsministeren mener, at

det vil være en fordel for dansk erhvervslivs muligheder og dermed for dansk beskæftigelse. Indgår tanker af den art i regeringens overvejelser?

Ebba Strange (SF):

Da nu statsministeren alligevel skal svare én gang til, vil jeg lige prøve at gentage det spørgsmål, jeg stillede, nemlig hvordan statsministeren har sikret sig, at der er et flertals opbakning bag at sende brevet til den sydafrikanske regering i dag, eller hvordan han agter at gøre det.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg påregner, at dette spørgsmål kan afsluttes med statsministerens besvarelse, der kommer nu.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg er ganske enig ...

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Højttaleren!

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg er ganske enig med hr. Ole Espersen i den opfattelse, at der nu foreligger store seriøse opgaver omkring genopbygningen i Sydafrika, og her har Danmark og store kredse også ude i vores befolkning på grundlag af de holdninger, vi har indtaget igennem årene, en helt naturlig forpligtelse, som vi nu må leve op til.

Må jeg sige til fru Helle Degn, at jeg ser ikke noget behov for at indkalde udvalget i dag; men det er jo ikke mig, der har ansvaret for, hvornår og hvorfor udvalg sammenkaldes. Men det er altså min opfattelse. Jeg ser ikke noget behov derfor. Derfor må jeg også sige til hr. Arne Melchior, hvis tankegang jeg udmærket forstår, at det er altså min opfattelse i dag, at jeg ikke som regeringschef har noget teknisk behov for at søge undersøgt, om regeringen har et flertal bag sig.

Det bliver også mit svar til fru Ebba Strange. Jeg er ganske overbevist om, at regeringen har et flertal bag sig nu i denne sag efter folkeafstemningen i går og efter opfyldelsen af de to betingelser. Det er jeg ganske overbevist om.

Men skulle nogen i Folketinget drage denne min vurdering i tvivl, så har man jo mulighed

[Statsministeren]

for at gøre det på den ene eller den anden måde. Men bed nu ikke mig om at være konsulent i, hvordan man så skal bære sig ad!

Helle Degn (S):

Jeg vil gerne stille statsministeren det spørgsmål: Hvordan, på hvilken baggrund, kan statsministeren komme med den bemærkning, at han har Folketingets opbakning til det, når et flertal i Folketinget i brev af 10. marts til udenrigsministeren udtrykkeligt gør opmærksom på, at det er op til Udenrigsudvalget at vurdere, om disse forudsætninger er opfyldt, og at det ikke er op til statsministeren alene at træffe den beslutning?

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Statsministeren for afsluttende svar.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Jeg synes ikke, vi nu skal fortabe os i . . .

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Der er noget med højtaleren igen.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Du godeste! Hvorfor er den ikke på hele tiden? (*Munterhed*).

Nu synes jeg ikke, vi skal fortabe os i formalisme og procedureteknik. Jeg husker godt det brev, tre partier sendte til regeringen, men der er jo sket så meget godt og glædeligt siden, så jeg tør godt påtage mig ansvaret for, at jeg i dag i denne sag, når nu kronprinsen som fungerende regent i eftermiddag underskriver den kongelige anordning, er på sikker grund og er i overensstemmelse med Folketingets flertal.

Og skulle det ikke være tilfældet, er det selvfølgelig meget beklageligt, men så må det jo bringes til udtryk på en eller anden måde. Det er jeg helt sikker på ikke vil ske. Jeg tror, at vi i dag, også efter den lille afslappede debat, vi nu har haft, vil samles om at glæde os over den historiske begivenhed, folkeafstemningen i går var. Nu tager vi konsekvensen af det, og så er det bare med at se at komme i gang.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 622

2) Til statsministeren af:

Riishøj (SF):

»Kan statsministeren acceptere den fremgangsmåde, som udenrigsministeren har valgt i spørgsmålet om ophævelse af sanktionerne over for Sydafrika, hvorefter en eventuel ophævelse af sanktionerne efter et ja ved folkeafstemningen i Sydafrika den 17. marts 1992 ikke skal afvente en samlet bedømmelse i Folketingets Udenrigsudvalg, sådan som et flertal i Folketinget har fastlagt i såvel den vedtagne køreplan for sanktionernes ophævelse som i et særskilt brev til udenrigsministeren den 11. marts 1992?«

Skriftlig begrundelse

Gennem spørgsmålet ønskes oplyst, om og i givet fald hvorfor statsministeren billiger udenrigsministerens fremgangsmåde i forbindelse med eventuel ophævelse af handelssanktionerne over for Sydafrika efter et ja ved folkeafstemningen i Sydafrika den 17. marts 1992. Det er dog i såvel den oprindelige køreplan som senest i et særskilt brev til udenrigsministeren fastslået, at en ophævelse af sanktionerne skal afvente en samlet bedømmelse af situationen i Sydafrika i Folketingets Udenrigsudvalg.

Gennem spørgsmålet ønskes oplyst, hvorvidt statsministeren deler den opfattelse, at udenrigsministeren ikke egenhændigt – dvs. uden først at rådføre sig med Udenrigsudvalget – ved kgl. anordning bør ophæve de resterende danske sanktioner over for Sydafrika.

Da udenrigsministeren lige før CODESA's åbning lagde op til samme uparlamentariske procedure, indtog statsministeren og Det Konservative Folkeparti klart den holdning, at sanktionerne ikke kan ophæves, uden at sagen først har været forelagt Udenrigsudvalget.

Riishøj (SF):

Ja, nu har vi fået konstateret, at statsministeren ikke vil følge den køreplan for ophævelse af sanktionerne, som et næsten enigt folketingsudvalg har vedtaget, og heller ikke vil følge indholdet af det brev, som er blevet sendt til udenrigsministeren.

Det er der ikke grund til at dvæle mere ved, men jeg vil spørge om to ting i det brev, som vi har sendt til udenrigsministeren. Det ene er, om statsministeren også synes, det er rimeligt

[Riishøj]

at ophæve sanktionerne uden at konsultere de andre nordiske lande. Vi har dog i mange år haft et udmærket samarbejde med de andre nordiske lande om Sydafrikapolitikken. Er det rimeligt efter statsministerens opfattelse?

Det andet spørgsmål, som jeg ikke fik svar på før, er, om statsministeren finder, det er rimeligt, at repræsentanter for det store sorte flertal i Sydafrika ikke høres om deres fortolkning af folkeafstemningsresultatet. Hvordan vil statsministeren forklare, at det skal være en separat hvid afstemning, der skal afgøre, at vi ophæver sanktionerne?

Jeg skal ikke trætte statsministeren med andre presseuddrag. Jeg har også et presseuddrag her, ifølge hvilket de Klerk også forbeholder sig muligheden for at have en ny separat hvid folkeafstemning. Men den sag kan vi jo vende tilbage til.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Må jeg sige til hr. Riskær, at ...

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Hr. Riishøj!

Statsministeren (Poul Schlüter):

Ja, hr. Riishøj – så skulle den netop ikke have været på nu!

Må jeg sige til hr. Riishøj – undskyld! – at hvis der er noget nordisk land, som virkelig beflitter sig på at orientere de nordiske kolleger om sager af fælles interesse, så er det bestemt Danmark. Det vil vi også gøre i denne sag. Vi vil naturligvis holde kontakt og orientere i forhold til de andre nordiske hovedstæder i dag om den beslutning, vi har truffet om ophævelse af handelssanktionerne. Sverige har jo for resten på flere måder været på banen allerede. Men lad nu alt det ligge. Nu skal vi glæde os over, at vi kan være helt på linje med hinanden.

Så spørger hr. Riishøj, om det ikke var rimeligt at høre den sorte del af befolkningen, der jo ikke deltog i folkeafstemningen i går. Det kunne man jo godt, men der kan jo gå flere døgn eller uger med det, og jeg er ikke i tvivl om, at den sorte del af befolkningen under ledelse af Nelson Mandela ligesom vi andre glæder sig oprigtigt over, at et så overvældende flertal sagde ja ved afstemningen i går. Både hvide og sorte i Sydafrika betragter det som en

historisk begivenhed, at resultatet er blevet så klart. Der ligger store opgaver forude, men jeg opfatter resultatet af folkeafstemningen således, at forvandlingen af Sydafrika til et demokratisk, ikke-racedelt samfund nu er ganske uigenkaldelig.

Riishøj (SF):

Jeg konstaterer, at statsministeren har en anden opfattelse end det flertal i Folketinget, som forudsatte, at ophævelsen af sanktionerne skulle ske efter et samråd med de øvrige nordiske landes regeringer. Det er altså også en afvigelse, og jeg håber, at statsministeren har forstået, at det altså også er en afvigelse fra køreplanen.

Og så må jeg konstatere, at statsministeren har valgt at negligere det sorte flertals vurdering af situationen og altså ikke har den opfattelse, at disse synspunkter skal indgå i overvejelserne. Det er en klar konstatering.

Ebba Strange (SF):

Jeg vil godt uddybe det med de nordiske lande. Jeg kan forstå, og det er også mit eget indtryk, at der er god kontakt mellem Danmark og de andre nordiske lande, og at den danske regering ikke vil afvente en samtale med de øvrige nordiske landes regeringer, inden man ophæver sanktionerne. Men så vil jeg godt spørge, hvornår man senest har drøftet sanktionsophævelser, specielt med Norge og Sverige, og hvad statsministeren kan oplyse i dag om holdningen i henholdsvis den norske og den svenske regering til ophævelse af sanktionerne.

Statsministeren (Poul Schlüter):

Må jeg sige til hr. Riishøj, at de andre nordiske lande har været fuldt orienteret om vore hensigter i sanktionssagen, og det kan ikke være overraskende for dem, at disse hensigter realiseres i dag.

Jeg kan svare fru Ebba Strange, at hver gang de nordiske statsministre eller udenrigsministre mødes, har vi haft lejlighed til at drøfte situationen i Sydafrika og vores holdning til sanktionerne. Men nu gør vi altså noget i dag fra dansk side, og jeg er sikker på, at denne beslutning vil blive fulgt op af et meget stort antal af de lande, der ikke for længst helt eller delvis har ophævet handelssanktionerne. Vi er

[Statsministeren]

ikke blandt de første, snarere blandt de sidste i denne sag, men det skal være i dag, ikke så meget som én dag senere.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 613

3) Til *justitsministeren* af:

Tom Behnke (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvorfor der ikke bliver afholdt auktion over de ønskenummerplader, der er ønsket af mere end én person?«

Skriftlig begrundelse

Det var netop meningen med færdselslovens § 73 a, at særlig attraktive nummerplader, altså dem, som flere personer har fremsat ønske om, skulle på auktion for at indbringe et større beløb til staten.

Det er derfor helt uforståeligt, at motorkontorerne udleverer nummerpladerne stort set samme dag, som folk ønsker at købe dem. Med en ordning, hvor motorkontorerne samlede ønskerne op over f.eks. en måneds tid, ville det være muligt at se, hvilke nummerkombinationer der ville være egnede til salg på auktion, hvilket også var meningen med loven.

Justitsministeren (Engell):

Jeg vil først erindre om, at ønskenummerpladeordningen hviler på en administrativ bemyndigelse efter færdselsloven, som blev indført i forbindelse med lovens vedtagelse i maj 1991.

Det er rigtigt, at der er mulighed for at fastsætte bestemmelser om salg på auktion, men som jeg sagde, dengang vi behandlede lovforslaget i Retsudvalget, er det forudsat, at den almindelige salgsform under alle omstændigheder vil være et ordinært salg, hvor retten til bestemte kombinationer bestilles og nummerpladerne erhverves på nogle nærmere fastsatte standardvilkår og til en fast pris.

Efter lovens vedtagelse har vi drøftet med rigspolitichefen, om hjemmelen til at iværksætte en auktionsordning skulle udnyttes fra starten, men der har været flere gode grunde til i første omgang at sælge ønskenummerpladerne på normal vis. Det har været vigtigt fra starten, at ordningen får den størst mulige good-

will; det er jo et udtryk for en sjov og utraditionel måde at præge et køretøj på. Ved at gennemføre mulighed for salg på auktioner risikerer man meget let at ødelægge denne goodwill, fordi auktionsformen jo indebærer en begunstigelse af de personer, som bor nærmest auktionsstedet, og der kan også forekomme relativt lange ventetider. Endvidere vil afholdelse af auktion medføre en betydelig tungere sagsbehandling, både med hensyn til den edb-mæssige behandling og den arbejdsmængde, som rigspolitichefen og motorkontorerne skal bruge til administration af ordningen, og vi har som sagt lagt vægt på en smidig administration fra starten.

Jeg kan også sige, at det har været vigtigt, at etableringsomkostningerne i forbindelse med ordningens gennemførelse blev dækket. Det ser ud til at være tilfældet på nuværende tidspunkt, hvor der er solgt knap 800 kombinationer, det vil sige, at indtægten ved ordningen har været ca. 5½ mio. kr.

Jeg er selvfølgelig opmærksom på de muligheder, der ligger i at benytte auktion som en salgsform, og derfor har jeg også bedt rigspolitichefen om at overveje det i lyset af de erfaringer, som man nu indhøster. Spørgsmålet vil således blive taget op på et lidt senere tidspunkt, og det er altså ikke udelukket, at vi senere vil gennemføre auktioner.

Tom Behnke (FP):

Jeg skal takke for svaret, men er det ikke korrekt, at det netop var meningen med Fremskridtspartiets lovforslag om ønskenummerplader – jævnfør § 73 a, stk. 2 – at der skulle afholdes auktion over særlig attraktive nummerplader? Man kan jo i øvrigt direkte måle, hvilke kombinationer der er særlig attraktive, ved at tælle antallet af begæringer.

Ligeledes vil jeg gerne have, at ministeren uddyber sin begrundelse for administrativt at fastsætte regler, som bevirker, at der ikke bliver afholdt auktion over de mest eftertragtede kombinationer. Jeg kan forstå af svaret, at der vil blive mulighed for det om et stykke tid, men når det så klokkerent fremgår af lovforslaget, at det netop var det, der var meningen, hvorfor har ministeren så ikke givet den mulighed allerede fra starten?

Lad mig give et eksempel, der belyser, at man allerede fra starten kunne have afholdt

[Tom Behnke]

auktioner, når der er flere ønsker om en bestemt kombination. Den første dag man havde mulighed for at købe disse nummerplader, så vi alle sammen på DR-TV, at en herre ønskede at få kombinationen PORSCHE, men fik at vide, at den kombination var blevet solgt kort forinden. Netop den situation, at flere ønsker den samme kombination, giver jo udmærket anledning til at afholde auktion, så priserne og dermed statens indtægter kunne blive højere.

Justitsministeren (Engell):

Det er rigtigt, som hr. Tom Behnke siger, at auktionsformen indgik i både Folketingets og mine egne overvejelser, da vi behandlede lovforslaget. Men som det jo også fremgår af både den endelige udformning af loven og samtlige de besvarelser, jeg gav til Folketingets Retsudvalg i forbindelse med behandlingen af lovforslaget, var det en bemyndigelsesbestemmelse. Det skulle først afgøres efter en nærmere overvejelse, som rigspolitiet og Justitsministeriet nu har foretaget i fællesskab, om vi fra starten ville lave en auktionsordning.

Og så vil jeg godt sige, at der er ikke noget i det hidtidige forløb, hvor ønskenummerpladerne er blevet udbudt, der tyder på, at en auktionsordning ville have betydet et større salg. Tværtimod kunne det afholde nogle fra at byde på en ønskenummerplade, simpelt hen fordi det ville medføre væsentlig længere ventetider. Jeg synes også, at det mønster, der tegner sig, når vi ser på efterspørgslen, bekræfter, at det var en rigtig beslutning, at man ikke i første omgang satsede på en auktionsordning, men derimod på almindeligt salg. De kombinationer, der især efterspørges, er firmanavne, som jo kun har interesse for selve firmaet og i øvrigt ikke uden videre kan eller må bruges af andre, fordi der kan være tale om beskyttede navne.

Som sagt vil jeg bestemt ikke afvise, at vi på et senere tidspunkt kan gå ind med en auktionsordning, men alt taget i betragtning synes jeg, forløbet fra starten har vist, at det var rigtigt at lægge ud med almindelige salgsvilkår.

Tom Behnke (FP):

Det var ikke meningen fra min side, at man skulle lave auktion over alle ønskede kombinationer, kun over de særlig eftertragtede. Man kunne f.eks. over en periode på en uge eller en måned samle alle de ønskede kombi-

nationer og derefter vurdere, om nogle af dem var egnede til salg på auktion.

Lad mig spørge ministeren: Når der er en sådan administrativ bestemmelse i loven om, at ministeren kan fastsætte nærmere regler, kan ministeren så med den i hånden gå direkte imod det, der rent faktisk står i loven? Og mit andet spørgsmål: Hvor hurtigt agter ministeren at sørge for, at der bliver mulighed for auktion over de mest eftertragtede kombinationer? »I fremtiden« er et vidt begreb, men kan ministeren her og nu svare på, om det vil blive inden for en måned, inden sommerferien, eller hvor længe vi skal vente på, at lovforslaget rent faktisk kan blive udmøntet efter sin mening?

Justitsministeren (Engell):

Nu tør jeg ikke med sikkerhed forudsige eller bedømme, hvad hr. Tom Behnke mente, da loven blev vedtaget. Jeg hæfter mig ved, at loven indeholder en sådan bemyndigelse, en »kan«-bestemmelse, men vi har altså skønnet fra starten, at det ikke var rigtigt at anvende denne bemyndigelse på nuværende tidspunkt, hvilket jo ikke udelukker, at vi på et senere tidspunkt vil kunne gennemføre en auktionsordning.

For så vidt angår det tidsmæssige mener jeg, det vil være rigtigt at lade ordningen køre et stykke tid og give rigspolitichefen lejlighed til at udtale sig på et senere tidspunkt med henblik på en fornyet overvejelse vedrørende en auktionsordning. Jeg forestiller mig, at det passende kunne ske, når vi nærmede os efteråret.

Tom Behnke (FP):

Mit sidste spørgsmål skal være: Er det ikke korrekt, at de udtryk og de synspunkter, der kommer for dagen under behandlingen og diskussionen af et lovforslag, har meget stor vægt, når man skal fortolke lovgivningen?

Justitsministeren (Engell):

Det er klart, at der har været et forhandlingsforløb omkring dette lovforslag, men i den sidste ende er det selvfølgelig afgørende, hvad der står i loven, hvad der står i bemærkningerne til loven, og hvad der står i de besvarelser og i den betænkning, som er afgivet. Og jeg må sige igen, at der her var tale om en bemyndigelse, som vi ud fra en samlet opfattelse og

[Justitsministeren]

vrdering – også af de økonomiske aspekter og det salgsmønster, der kunne blive tale om – ikke fandt det rigtigt at anvende i første omgang. Men som sagt udelukker det ikke, at vi kan etablere en auktionsordning på et senere tidspunkt, og jeg synes, vi skal vende tilbage til det i løbet af efteråret.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:**Anden næstformand (Ivar Hansen):**

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Tommy Dinesen: spm. nr. S 518 og 519

Kirsten Jacobsen: spm. nr. S 532

Inge Dahl-Sørensen: spm. nr. S 535

Jan Petersen: spm. nr. S 538

Kim Behnke: spm. nr. S 540, 557 og 558

Niels Højland: spm. nr. S 541 og 542

Ole Donner: spm. nr. S 543 og 544

J. K. Hansen: spm. nr. S 545

Eva Fatum: spm. nr. S 546-548

Klaus Hækkerup: spm. nr. S 549

Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 550

Kirsten Madsen: spm. nr. S 554

Erling Christensen: spm. nr. S 555 og 556

Inger Stilling Pedersen: spm. nr. S 559

Lise Hækkerup: spm. nr. S 560

Spm. nr. S 518

Til *industriministeren* (21/2 92) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvilke rederier under Dansk Internationalt Skibsregister (DIS) der især har udenlandske søfolk forhyrede?«

Svar (10/3 92):

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Søfartsstyrelsen fører ikke opgørelse over, i hvilket omfang det enkelte rederi anvender udenlandsk arbejdskraft. En kortlægning af sådanne rederier vil kræve udarbejdelse af nye edb-programmer eller gennemgang af besætningsoplysningerne vedrørende samtlige skibe.

Jeg har imidlertid for kort tid siden i henvendelser til Rederiforeningen for Mindre Skibe og Rederiforeningen af 1895 stærkt appelleret til danske coasterredere om at vise forståelse for, at erhvervet skal forøge antallet af uddannelsesstillinger for at sikre den fremtidige beskæftigelse af danske søfarende. Formændene for de to foreninger har reageret positivt herpå.

Jeg finder det af afgørende betydning, at der uanset mulighederne for at beskæftige udenlandsk arbejdskraft fortsat er en stor beskæftigelsesprocent for danske søfarende (78,5 pct.). Der har således været en stigning i det samlede antal påmønstrede danske søfarende efter registrets indførelse fra 5.959 pr. september 1988 til 6.588 pr. september 1991 (færing inkluderet). Jeg vil imidlertid fortsat følge udviklingen nøje.

Spm. nr. S 519

Til *industriministeren* (21/2 92) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Vil ministeren tage initiativ til en henvendelse til de rederier, der overvejende bruger udenlandske søfolk, med baggrund i de forventninger mange havde til, at der ville komme flere danske søfolk i arbejde med baggrund i vedtagelsen af DIS?«

(Besvaret sammen med spm. nr. S 518).

Spm. nr. S 532

Til *skatteministeren* (25/2 92) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvilke juridiske og skattemæssige konsekvenser det får for Kreditforeningen Danmark, at den 12 år gamle Kreditforeningen Danmarks fond for særlige formål ikke var lovlig, og hvilke juridiske og skattemæssige konsekvenser det vil få for Kreditforeningen Danmark, at fondens 99 mio. kr. nu er overført til Kreditforeningen Danmarks almindelige kasse?«

Begrundelse

Der henvises til telegram fra Ritzaus Bureau af 21. februar 1992.

Svar (6/3 92):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

På baggrund af min generelle tavshedspligt med hensyn til enkeltsager kan jeg ikke udtale mig nærmere om Kreditforeningen Danmarks skattemæssige forhold.

Generelt kan jeg dog udtale, at såfremt det konstateres, at en fond ikke opfylder de fondsretlige krav om, at formuen skal være uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue, vil fonden ikke udgøre et selvstændigt skattemæssigt subjekt. I en sådan situation skal beskatningen derfor ikke ske hos fonden, men derimod hos stifteren. Såfremt konstateringen af, at der ikke er tale om et selvstændigt skattemæssigt subjekt, sker efterfølgende, må dette indebære, at der skal ske en efterregulering af stifterens indkomstopgørelse, idet den hos fonden beskattede indkomst i stedet skal beskattes hos stifteren.

Jeg kan i øvrigt henvise til justitsministerens og boligministerens besvarelse af de enslydende spørgsmål nr. S 534 og nr. S 533.

Spm. nr. S 535

Til *justitsministeren* (25/2 92) af:

Inge Dahl-Sørensen (V):

»Vil ministeren overveje at ændre våbenlovens §§ 1-2, således at det – ligesom i Tyskland – bliver lovligt at indføre, handle med og besidde visse spraytåregaspatroner, som i nogle situationer kan være egnede til at afværge truende vold?«

Begrundelse

Den øgede vold bl.a. over for enkeltstående kvinder har igen rejst debat om mulige midler, som kan afværge, at volden iværksættes, og måske også skabe nogen tryghed. Nogle kvinder medbringer i håndtasken et lille alarmparat, som kan aktiveres ved tryk på en knap. Disse apparater forudsætter imidlertid, at voldshandlingen foregår på steder og på tidspunkter, hvor andre personer befinder sig i nærheden og ved alarmen kan hidkaldes.

I situationer, hvor dette ikke er tilfældet, kan aktivering af en tåregaspatron rettet mod voldsmanden være et mere effektivt middel. Anvendelsen forudsætter naturligvis, at den spredte luftart bortset fra kraftig irritation af voldsmandens øjne, luftveje og slimhinder ikke volder skade.

Under de nævnte forudsætninger er sådanne tåregaspatroner blevet tilladt i andre lande bl.a. Tyskland, og det bør også overvejes, om besiddelsen kan legaliseres her i landet gennem de fornødne ændringer af våbenloven.

Svar (6/3 92):

Justitsministeren (Engell):

Efter den gældende retstilstand er tåregaspraydåser eller spraytåregaspatroner omfattet af våbenlovgivningen og kan derfor kun erhverves m.v. efter indhentet tilladelse fra den stedlige politimester (politidirektøren).

Det har hidtil i Justitsministeriet og politikredsene været fast praksis at afslå ansøgninger om tilladelse til at indføre eller erhverve sådanne våben. Begrundelsen herfor er det almindelige ønske om at undgå en generel optrapning af voldsniveauet, som udbredelsen af yderligere våben må antages at ville give anledning til.

Det må i denne forbindelse fremhæves, at en frigivelse af genstande, der kan sprøjte med tåregas, ville føre til, at personer, der påtænker at begå strafbare handlinger, lovligt ville kunne være i besiddelse af de nævnte genstande, der må anses for at være mindst lige så effektive til angreb som til forsvar.

Det offer, der søger at beskytte sig ved hjælp af tåregas, må endvidere formodes at være i risiko for at lide overlast, enten fordi våbenet kan blive fravristet offeret og eventuelt brugt mod dette, eller fordi overfaldsmanden vil anvende et mere effektivt våben, inden offeret får mulighed for at anvende sit.

Det bemærkes endelig, at tåregasspraydåser m.v. alene kan anvendes som et våben, dvs. enten til angreb eller forsvar.

Justitsministeriet vil af de anførte grunde ikke på det foreliggende grundlag søge våbenlovgivningen ændret med henblik på en lovliggørelse af visse tåregasvåben.

Spm. nr. S 538

Til *justitsministeren* (27/2 92) af:

Jan Petersen (S):

»Hvilke reelle besparelser er opnået ved nedlæggelse af arresten i Grenå?«

[Jan Petersen]

Begrundelse

Ministeren har i 1991 nedlagt arresten i Grenå, hvorefter 12 pladser forsvandt.

Med det daværende personale kunne arresten have været udvidet eller flyttet og haft pladser til 18.

Den nuværende situation medfører, at en arresteret skal transporteres til og fra Randers eller Århus, hvilket medfører flere timers transport og deraf følgende brug af patruljevogn og personale.

Det er derfor interessant at få belyst den opnåede besparelse sammenholdt med de reelle udgifter til transport samt effekten af den effektivisering, der kunne opnås med en udvidelse af den oprindelige arrest til 18 pladser.

Svar (6/3 92):

Justitsministeren (Engell):

Det blev ved årsskiftet 1989/90 besluttet som led i en større besparelsesplan i Kriminalforsorgen at nedlægge arresthuset i Grenå som varetægtsfængsel for Grenå politikreds. Arresthuset havde i alt 9 pladser og et samlet personale på 11 årsværk. Idet der henvises til besvarelse af spørgsmål nr. 55 af 6. november 1989 fra Folketingets Retsudvalg, kan Justitsministeriet bl.a. oplyse, at der ved beslutningen blev lagt vægt på, at arresten kun i begrænset omfang blev anvendt til varetægt, og at arrestanter fra Grenå politikreds herefter ville kunne anbringes bl.a. i arresthusene i Århus og Randers.

I 1989 var de samlede driftsudgifter for arresthuset i Grenå på ca. 2,6 mio. kr., hvoraf lønudgifterne var på i alt ca. 2,1 mio. kr.

Justitsministeriet er enig i, at lukningen af arresthuset i Grenå som varetægtsfængsel for Grenå politikreds kunne betyde visse merudgifter for politiet til transport af kredsens varetægtsarrestanter til omliggende arresthuse. Det er imidlertid ikke for Kriminalforsorgen muligt mere præcist at skønne over omfanget af disse merudgifter, bl.a. fordi Kriminalforsorgens kørselsafdeling i Århus i et vist omfang bistår ved løsningen af transportopgaverne. Det er dog Justitsministeriets vurdering, at det eventuelle merarbejde for politiet på ingen måde vil modsvare den besparelse på mindst 2,5 mio. kr., som Kriminalforsorgen har opnået ved lukning af arresthuset.

Med hensyn til bemærkningerne om at udvide det tidligere arresthus fra 9 pladser til 18 pladser skal Justitsministeriet oplyse, at en sådan udvidelse ikke ville have været mulig inden for arresthusets rammer, hvorfor der i så tilfælde måtte have været tale om nybyggeri. Dette var der hverken reel baggrund for i antallet af varetægtsfængslede fra politikredsen eller økonomisk mulighed for inden for de samlede bevillinger til anlægsarbejder.

Bilag

Besvarelse af spørgsmål nr. 55 af 6. november 1989 fra Folketingets Retsudvalg (alm. del - bilag 68)

Spørgsmål:

»Udvalget udbeder sig ministerens kommentarer til oplysningerne om arrestforholdene i Grenå herunder en redegørelse for mindredgifter og de afledte merudgifter, jf. vedlagte kopi af artikel fra Grenå-Bladet den 26. september 1989.«

Svar:

Justitsministeriet har som led i de pålagte besparelser inden for Kriminalforsorgen truffet beslutning om at nedlægge 4 arresthuse samt ændre struktur i 2 arresthuse herunder arresthuset i Grenå, som med virkning fra den 1. januar 1990 udelukkende skal modtage hæftedømte. Ved beslutningen er der for så vidt angår arresthuset i Grenå lagt vægt på, at arresten kun i begrænset omfang anvendes til varetægt, og at opsynspersonalets normativ kan nedsættes fra 11 årsværk til 7 årsværk i forbindelse med strukturændringen.

Arrestanter fra Grenå politikreds vil herefter kunne anbringes i arresthuset i Århus, hvis kørselsafdeling vil være behjælpelig med transport af arrestanter fra Grenå politikreds, der opholder sig i arresthuset i Århus.

Efter genåbning i sommeren 1990 af arresthuset i Randers, som p.t. er under genopførelse efter en brand, vil arrestanter fra Grenå politikreds herudover kunne anbringes i dette arresthus.

Inden afgørelsen blev truffet, blev spørgsmålet drøftet med rigspolitichefen, som tilkendegav, at man ville være positivt indstillet over for realistiske ønsker om personaleudvidelse i

[Justitsministeren]

politikredsen. Ud fra en helhedsvurdering er det Justitsministeriets opfattelse, at politikredsenes merarbejde i form af transport af arresteranter til og fra andre arresthuse vil være af ubetydeligt omfang i forhold til den i Kriminalforsorgen opnåede besparelse.

Spm. nr. S 540

Til *industriministeren* (28/2 92) af:

Kim Behnke (FP):

»Vil ministeren redegøre for ministeriets initiativer med hensyn til regelforenkling og regelfrihed på baggrund af regeringens målsætninger, således som disse er fremsat i finansministerens redegørelse til Folketinget den 8. maj 1991 og optrykt i »Den offentlige sektor år 2000 – Moderniseringsredegørelse 1991«, s. 4, under punktet »Større regelfrihed« under den samlede overskrift »Oversigt over aktuelle initiativer som led i den offentlige sektor år 2000«, og samtidig oplyse, hvorvidt de aktuelle initiativer lever op til de noterede målsætninger i finansministerens redegørelse?«

Svar (10/3 92):

Industriministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Regelforenkling og regelfrihed er vigtige elementer i den moderniseringsproces, som skal tilpasse den offentlige sektors størrelse og ydelser til fremtidens krav.

Processen blev påbegyndt med regeringens moderniseringsprogram fra november 1983 og er senere fulgt op dels af fælles regeringsinitiativer, dels af aktioner i de enkelte ministerier.

Industriministeriets initiativer med hensyn til regelforenkling og regelfrihed tager deres udgangspunkt i opfyldelsen af den overordnede målsætning, at ministeriets lovgivning skal have karakter af enkle og overskuelige regler, der tjener til at styrke erhvervslivets konkurrencevilkår, samtidig med at forbrugernes interesser tilgodeses.

Konkret er gennemført en lang række tiltag, der betragtet som helhed udgør et omfattende kompleks af regelforenkling og ophævelse af tidligere regulering.

Følgende love er ophævet:

- Monopolloven og pris- og avanceloven blev ophævet i forbindelse med vedtagelsen af konkurrenceloven.

- Lov om skibs- og varemæglere er ophævet.
- Lov om marginspekulation er ophævet.
- Lov om tilsyn med begravelseskasser er ophævet.
- Lov nr. 71 af 15. marts 1967 er ophævet med den følge, at Søsportens Fællesråd er blevet nedlagt.

Af øvrige væsentlige forenklinger fra de senere år kan nævnes:

- Varemærkeloven er moderniseret.
- Takstbekendtgørelserne for henholdsvis patenter, varemærker og mønstre er samlet i én bekendtgørelse.
- Lov om erhvervsdrivende fonde er forenklet.
- Lov om butikstid er liberaliseret.
- Erhvervs- og Selskabsstyrelsens takstbekendtgørelser er samlet i én.
- Bekendtgørelse nr. 40 af 12. januar 1989 om indsendelse og offentliggørelse af årsregnskaber m.v. er ophævet, og bestemmelserne er overført til bekendtgørelse nr. 533 af 13. juni 1990 om opstilling af årsregnskab og koncernregnskab samt til bekendtgørelse nr. 905 om Erhvervs- og Selskabsstyrelsens gebyrer for oplysninger og dokumenter.
- I forbindelse med reorganiseringen af Industriministeriet pr. 1. januar 1988 blev antallet af institutioner under Industriministeriet reduceret fra 19 til 8. Samtidig gennemførtes en ankereform.
- Bank- og sparekasseloven er forenklet.
- Forsikringsloven er forenklet.
- Antallet af retsfor skrifter på søfartsområdet blev i perioden 1988-91 reduceret med ca. 12 pct.
- Ved ændringer i lov nr. 589 af 29. september 1988 om forhyring af skibsmandskab er forhyringsvæsenet blevet reduceret.
- Ved lov nr. 394 af 13. juni 1990 om erhvervsfremme samledes alle Industriministeriets erhvervsfremmelove i en enkelt lov, og ved lovens ikrafttræden 1. januar 1991 ophævedes i alt 12 selvstændige erhvervsfremmelove. Samtidig ophævedes i alt 9 selvstændige råd og udvalg, der var nedsat i henhold til den ophævede erhvervsfremmelovgivning, og erstattedes af Erhvervsudviklingsrådet, Eksportfremmerådet og Bevillingsudvalget.
- Lov om Forbrugerklagenævnet er forenklet.
- Forretningsordenen for Statens Husholdningsråd er revideret og moderniseret.

[Industriministeren]

Det kan oplyses, at Rigsrevisionen er i færd med en undersøgelse vedrørende virkningerne af regeringens moderniseringsprogram. Industriministeriet indgår i denne undersøgelse, hvis resultater efter det oplyste forventes at foreligge inden sommerferien.

Industriministeriet deltager i en tværministeriel arbejdsgruppe, som bl.a. har til opgave at overveje, hvorledes de økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet opgøres i forbindelse med forslag om nye eller ændrede regler, og hvorledes regler kan udformes således, at de mindst muligt belaster erhvervslivet.

I Industriministeriets regi ser en tværministeriel aktionsgruppe på forholdene for iværksættere og små virksomheder, herunder også på muligheder for regelforenkling.

En stor del af ministeriets regler stammer fra EF-regi, men også i denne sammenhæng arbejder ministeriet for forenkling, som vil blive taget op til særlig behandling under det danske formandskab.

Som eksempler på større kommende initiativer kan nævnes følgende:

Lov om butikstid vil blive foreslået liberaliseret eller ophævet til efteråret.

Eksportkreditordningen bliver moderniseret, så den rummer en kommerciel del og en statslig del med garantier i offentligt regi.

Der er nedsat et udvalg om markedsføringsloven.

Spm. nr. S 541

Til *landbrugsministeren* (28/2 92) af:

Niels Højland (FP):

»Vil ministeren redegøre for ministeriets initiativer med hensyn til regelforenkling og regelfrihed på baggrund af regeringens målsætninger, således som disse er fremsat i finansministerens redegørelse til Folketinget den 8. maj 1991 og optrykt i »Den offentlige sektor år 2000 – Moderniseringsredegørelse 1991«, s. 4, under punktet »Større regelfrihed« under den samlede overskrift »Oversigt over aktuelle initiativer som led i den offentlige sektor år 2000«, og samtidig oplyse, hvorvidt de aktuelle initiativer lever op til de noterede målsætninger i finansministerens redegørelse?«

Svar (10/3 92):

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Ved forslag til lov om kød sammenskrives den hidtidige kødlov (lov nr. 328 af 4. juni 1986), fjerkræloven (jf. lovbekendtgørelse nr. 31 af 15. januar 1986) og kaninloven (jf. lovbekendtgørelse nr. 27 af 5. januar 1989). For at forenkle regelsættet er der derudover i lovforslaget medtaget bestemmelser fra lovbekendtgørelse nr. 61 af 2. februar 1988 om indførsel og udførsel af levende dyr m.v.

Ved forslag til lov om mælk, mælkeprodukter, margarine m.v. (mælkeproduktloven) sammenskrives den hidtidige mejeriproduktlov (lov nr. 186 af 30. marts 1973), konsummælkloven (lov nr. 175 af 7. maj 1975) og margarine-loven (lov nr. 189 af 9. maj 1984). Også i dette lovforslag er der af forenklingshensyn medtaget de bestemmelser i lovbekendtgørelse nr. 61 af 2. februar 1988 om indførsel og udførsel af levende dyr m.v., der omhandler produkter omfattet af lovforslaget.

Ved forslag til lov om ændring af lov om husdyrsygdomme indarbejdes ligeledes af forenklingshensyn regler vedrørende dyresundhedsmæssige forhold, som i dag er indeholdt i lovbekendtgørelse nr. 61 af 2. februar 1988 om indførsel og udførsel af levende dyr m.v.

I forbindelse med disse lovsammenskrivninger er det hensigten at foretage en gennemgang af bekendtgørelser og cirkulærer med henblik på forenklinger.

Hvad angår vurderinger af reglers økonomiske konsekvenser for virksomhederne, kan jeg oplyse, at Landbrugsministeriet som en del af lovforberedelsen foretager økonomiske forhåndsvurderinger af lovforslag med økonomisk indhold. Endvidere foretages tilsvarende vurderinger af EF-Kommissionens forslag, senest forslagene til reform af den fælles landbrugs politik og af de forskellige forslag til GATT-aftaler for landbrugssektoren.

Efterfølgende vurderinger af reglers konsekvenser er eksempelvis foretaget vedr. struktur- og kriseordninger på landbrugsområdet, hvor der kan henvises til Statens Jordbrugsøkonomiske Instituts rapport nr. 42, 1988, og på produktudviklingsområdet, hvor jeg kan henvise til Jordbrugsdirektoratets rapporter: »Evaluering af lov nr. 364 af 10. juni 1987 om tilskud til produktudvikling i jordbruget« og »Evaluering af lov nr. 365 af 10. juni 1987 om tilskud til produktudvikling i forarbejdning m.v. af jordbrugsprodukter.«

[Landbrugsministeren]

Endvidere er Statens Jordbrugsøkonomiske Institut ved at foretage en analyse af refinansieringsordningen.

I øvrigt kan jeg nævne, at Landbrugsministeriet deltager i en arbejdsgruppe under Finansministeriet, hvor vurdering af reglers økonomiske konsekvenser for virksomhederne behandles.

Jeg gør opmærksom på, at en stadig større del af regelmassen inden for Landbrugsministeriets område fastsættes i EF. Danmark arbejder aktivt i EF på at forenkle landbrugsordningerne. Ministeriets styrelser, eksempelvis EF-direktoratet, udarbejder brugervenlige og informative vejledninger om de vigtigste støtteordninger.

Det er min opfattelse, at Landbrugsministeriet med de nævnte initiativer har bidraget konstruktivt til at realisere de noterede målsætninger i finansministerens redegørelse.

Spm. nr. S 542

Til *fiskeriministeren* (28/2 92) af:

Niels Højland (FP):

»Vil ministeren redegøre for ministeriets initiativer med hensyn til regelforenkling og regelfrihed på baggrund af regeringens målsætninger, således som disse er fremsat i finansministerens redegørelse til Folketinget den 8. maj 1991 og optrykt i »Den offentlige sektor i år 2000 – Moderniseringsredøgørelse 1991«, s. 4, under punktet »Større regelfrihed« under den samlede overskrift »Oversigt over aktuelle initiativer som led i den offentlige sektor år 2000«, og samtidig oplyse, hvorvidt de aktuelle initiativer lever op til de noterede målsætninger i finansministerens redegørelse?«

Svar (9/3 92):

Fiskeriministeren (Kent Kirk):

Fiskeriministeriet er fuldt opmærksomt på intentionerne i moderniseringsredøgørelsen for 1991 om større regelfrihed og færre regler. Disse intentioner søges løbende indarbejdet i ministeriets regelarbejde i det omfang, det er muligt.

I indeværende folketingssamling er der fremsat lovforslag, der sigter imod en forenkling og klarere regelgrundlag:

– I december blev der vedtaget ændring af lov om saltvandsfiskeri, der afskaffede de sær-

lige ålegårdsnavn. Der var tale om et særligt klageorgan i 2 instanser. Nedsættelse og opretholdelse af nævnene involverede både Folketinget, amtskommunerne og staten. Regelsættet er nu både forenklet og tydeliggjort.

– I december blev der ligeledes vedtaget ændring af den såkaldte EF-bemyndigelseslov. Som det fremgik af lovforslaget, er produktionsafgiftsfondene på fiskeriområdet under afvikling, idet disse opgaver bør kunne løses i privat regi.

– Der er fremsat forslag til en ny ferskvandsfiskerilov L 120. Forslaget er en modernisering og forenkling af et betydeligt reguleringsområde. I forhold til miljølovgivningen skabes der klarhed, og visse spørgsmål udgår helt af fiskerilovgivningen. Desuden kan nævnes, at det foreslås, at et regelsæt om særlige officielle regulativer helt ophæves. Hvis spørgsmål af den type, der hidtil har været reguleret ved regulativer, fortsat ønskes løst af de berørte grundejere m.v., skal det ske i privat regi.

Fiskeriministeriets lovgivningsområde er i en række henseender omfattet af fælles EF-regelsæt, der dels udgør rammerne for den nationale lovgivning, dels nødvendiggør supplerende nationale regler, der søges udformet så enkelt og forståeligt som muligt. I forbindelse med fastlæggelse af de nationale regler inddrages erhvervet løbende bl.a. gennem rådgivende udvalg, hvilket indebærer, at initiativer til regelforenkling tilpasses erhvervets interesser.

Spm. nr. S 543

Til *trafikministeren* (28/2 92) af:

Ole Donner (FP):

»Vil ministeren redegøre for ministeriets initiativer med hensyn til regelforenkling og regelfrihed på baggrund af regeringens målsætninger, således som disse er fremsat i finansministerens redegørelse til Folketinget den 8. maj 1991 og optrykt i »Den offentlige sektor år 2000 – Moderniseringsredøgørelse 1991«, s. 4, under punktet »Større regelfrihed« under den samlede overskrift »Oversigt over aktuelle initiativer som led i den offentlige sektor år 2000«, og samtidig oplyse, hvorvidt de aktuelle initiativer lever op til de noterede målsætninger i finansministerens redegørelse?«

Svar (6/3 92):

Trafikministeren (Ikast):

Som led i regeringens moderniseringskampagner herunder afbureaukratiseringsplanen er der foretaget en række regelforenklinger på Trafikministeriets område:

- luftfartsbestemmelserne er lempet,
- havnelovgivningen er liberaliseret,
- der er gennemført en række forenklinger på godskørsels- og buskørselsområderne,
- vejlovgivningen og ekspropriationslovgivningen er forenklet.

Spørgsmålet om, hvorledes hyrevognslovgivningen kan forenkles, er stadig under overvejelse. Et lovforslag, som var forudsat fremsat i indeværende samling, vil imidlertid først være klar til fremsættelse i næste samling.

De intentioner og målsætninger, der er kommet til udtryk i finansministerens moderniseringsredegørelse fra maj 1991, herunder at problemerne ikke uden videre bør søges løst ved ny regelstyring, vil selvsagt blive lagt til grund også inden for Trafikministeriets område. Jeg er således indstillet på, at der fortsat skal ske regelforenklinger på området i det omfang, det er muligt.

Spm. nr. S 544

Til kommunikationsministeren (28/2 92) af:

Ole Donner (FP):

»Vil ministeren redegøre for ministeriets initiativer med hensyn til regelforenklinger og regelfrihed på baggrund af regeringens målsætninger, således som disse er fremsat i finansministerens redegørelse til Folketinget den 8. maj 1991 og optrykt i »Den offentlige sektor år 2000 – Moderniseringsredegørelse«, s. 4, under punktet »Større regelfrihed« under den samlede overskrift »Oversigt over aktuelle initiativer som led i den offentlige sektor år 2000«, og samtidig oplyse, hvorvidt de aktuelle initiativer lever op til de noterede målsætninger i finansministerens redegørelse?«

Svar (9/3 92):

Kommunikationsministeren (Torben Rechen-dorff):

Teleområdet

De administrative forskrifter på radiokommunikationsområdet er for tiden under revision. Et af formålene hermed er at gøre regler-

ne mere tidssvarende, og der sigtes mod i et vist omfang at sammenlægge flere regelsæt.

I relation til begrebet regelfrihed er der – ligeledes på radiokommunikationsområdet – indledt en proces, hvorefter man i udstrakt grad afskaffer krav om, at borgerne skal indhente en individuel tilladelse til oprettelse og drift af radioanlæg. I stedet indføres såkaldte generelle tilladelsesordninger. Det betyder, at radioanlæg uden videre må anvendes, når de er typegodkendt og mærket med et godkendelsesmærke.

På telekommunikationsområdet har der siden midten af firserne været truffet stadig mere omfattende beslutninger om liberalisering. Teleterminaludstyr herunder telefonapparater kan således nu frit omsættes og tilsluttes, blot det er typegodkendt. Også udbud af visse tele-tjenester undtages i disse år fra telefonselskabernes monopolvirksomhed.

Derudover er antallet af koncessioner på teleområdet pr. 1. marts 1992 reduceret fra tre til én.

Postområdet

Postvæsenet har i juni 1991 gennemført et nyt og forenklet klassificeringssystem for brevpost til udlandet. Tidligere blev brevpost til udlandet opdelt i breve, postkort, tryksager og småpakker. Ifølge det nye system vil der alene blive sondret mellem økonomibreve og almindelige breve baseret på befordringstid. Herved bringes udlandsbrevene tillige i overensstemmelse med den indenlandske brevpost. Samtidig blev der gennemført en forenkling af opdelingen af den udenlandske brevpost i takstområdet. Udlandet opdeles herefter takstmæssigt i Norden, Europa og øvrige verden. Dette medfører, at de nuværende specielle takstområder for middelhavslændene uden for Europa, herunder Algeriet, Egypten, Israel, Libanon, Libyen, Marokko, Syrien og Tunesien, bortfalder. Tillige bortfalder den tidligere takstmæssige sondring mellem landene i Østeuropa og Europa i øvrigt.

Ved omdannelsen af statsvirksomheden Postgiro i juni 1991 til GiroBank A/S bortfaldt den hidtidige bevillingsmæssige regulering af giroområdet. Desuden blev de hidtidige reguleringsmæssige begrænsninger af PostGiros virksomhed i henhold til postloven ophævet. Fremover er GiroBank som andre pengeinsti-

[Kommunikationsministeren]

tutter omfattet af bank- og sparekasselovgivningen med den hovedmodifikation, at posthusene udgør bankens filialer.

Radio- og tv-området

I forbindelse med medieansvarslovens ikrafttræden pr. 1. januar 1992 er Radionævnet nedlagt, idet nævnets opgaver er overført til det nyoprettede Pressenævn under Justitsministeriet, hvis kompetence omfatter både den elektroniske og den trykte presse.

Spm. nr. S 545

Til forsvarsministeren (28/2 92) af:

J. K. Hansen (S):

»Kan ministeren bekræfte, at driftsudgifterne til Odense Kaserne i 1992 er ca. 16 mio. kr. og til Sønderborg Kaserne ca. 7,8 mio. kr., og kan ministeren ligeledes bekræfte, at anlægsomkostningerne ved Sergentskolens forbliven i Sønderborg ikke længere er som tidligere anslået 44 mio. kr., men snarere nu kun andrager 8-10 mio. kr.?«

Begrundelse

De nævnte tal er fremkommet på et møde, som syv borgmestre fra henholdsvis Augustenborg, Broager, Gråsten, Nordborg, Sundved, Sydals og Sønderborg Kommuner har afholdt medio februar 1992.

Svar (9/3 92):

Forsvarsministeren (Enggaard):

Driftsudgifterne for Sønderborg Kaserne for 1992 (budgettal) er ca. 9 mio. kr.

Sergentskolen er den eneste myndighed på Sønderborg Kaserne. Driftsudgifterne for Sønderborg Kaserne er derfor efter flytningen af det Elektroniske Krigsførelseskompagni fra Sønderborg til Tønder den 1. august 1991 lig med driftsudgifterne for Sergentskolen i Sønderborg.

Anderledes i Odense, hvor Odense Kaserne omfatter to adskilte områder nemlig selve kaserneområdet på Søndre Boulevard i Odense og Højstrupområdet i det vestlige Odense. Begge områder omfatter endvidere flere forskellige myndigheder.

Området inde i Odense huser således ud over Sergentskolen på Fyn, der blev etableret

den 1. juli 1990, også Militærregion IV (Stab og Stabskompagni) og Musikkorps Fyn.

Højstrupområdet består ud over selve øvelsespladsen af to »selvstændige« områder, dels et område, der foruden depoter m.v. huser Centralkøreskole Fyn, dels et område, der huser Hawkeskadrillerne 531 og 532.

Driftsudgifterne for Odense Kaserne rummer således betydelig mere end de driftsudgifter, der er snævert knyttet til Sergentskolen på Fyn. Eksempelvis er de årlige driftsudgifter for Centralkøreskole Fyn på ca. 2,4 mio. kr., ligesom alene de to Hawkeskadriller bruger for ca. 1 mio. kr. om året i el. Hertil kommer, at der i Odense ydes områdestøtte, dvs. støtte i forbindelse med cafeteria og infirmeridrift og forskellige værkstedsydelse til de to Hawkeskadriller.

Samdriften af det samlede område Odense Kaserne betyder endvidere, at det ikke er muligt præcist at relatere de enkelte driftsudgifter til de enkelte myndigheder, ligesom det heller ikke er muligt i detaljer at relatere driftsudgifterne enten til selve kaserneområdet eller til området i Højstrup.

De samlede driftsudgifter for de to områder i Odense i 1992 (budgettal) er ca. 18 mio. kr.

Der er således ikke grund til at antage, at udgifterne til driften af Sergentskolen i Odense vil være forskellige fra udgifterne til driften af Sergentskolen i Sønderborg.

Det skal samtidig understreges, at det afgørende for forsvarsforligspartierne hele tiden har været den årlige driftsbesparelse, der opnås ved de samlede garniseringsændringer, og ikke den nøjagtige størrelse af de nødvendige engangsinvesteringer.

Flytningen af Sergentskolen muliggør, at der ved den samlede plan kan opnås den ønskede driftsbesparelse på ca. 50 mio. kr.

Det kan endvidere oplyses, at der ikke er udarbejdet et detaljeret skøn over, hvad der må investeres i Sønderborg, såfremt Sergentskolen skulle forblive her. Det er dog indlysende, at det er billigere end de ca. 44 mio. kr., der blev beregnet i 1989 på baggrund af den daværende elevprognose, der forudså et større antal elever, end der nu er.

Spm. nr. S 546

Til udenrigsministeren (28/2 92) af:

Eva Fatum (S):

»Hvor i Danmark skal den danske uddannelse af baltere og andre østeuropæere placeres?«

Svar (10/3 92):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Den konkrete udformning af den tekniske bistand til Central- og Østeuropa, herunder til de baltiske lande, vil blive besluttet på grundlag af beretningen fra Folketingets Udvalg vedrørende Dansk Sikkerhedspolitik af 17. december 1991, de konkrete aktstykker, hvormed midlerne til bistanden bevilges, senest aktstykke 102 tiltrådt den 15. februar 1992 og for så vidt den administrative tilrettelæggelse den 19. februar 1992, samt regeringens handlingsplan af september 1991.

I henhold til Finansudvalgets ovennævnte vedtagelse af 19. februar 1992 er der nedsat et rådgivende udvalg, for hvilket projekterne forelægges, før der tages stilling til dem.

Denne baggrund giver grundlag for fremsættelse af en række uddannelsesinitiativer med meget forskellige emner, former og organisatorer. Der kan derfor næppe blive tale om en samlet plan for uddannelserne eller et fælles uddannelsessted. Den mest økonomiske udnyttelse af bevillingerne tilsiger desuden, at uddannelsesprojekter fortrinsvis finder sted i modtagerlandene, således at opholdsomkostninger dækkes af modtagerlandene selv og rejseudgifter undgås.

Ved den administrative vurdering af projekterne vil man også være opmærksom på de faciliteter, som Bornholm kan tilbyde i relation til uddannelsesprojekter, som det findes hensigtsmæssigt at afholde i Danmark.

Det rådgivende udvalg vedrørende Østlandepuljen vil blive gjort bekendt med de stillede spørgsmål og mit svar.

Spm. nr. S 547

Til *udenrigsministeren* (28/2 92) af:

Eva Fatum (S):

»Hvilke uddannelser til baltere og andre østeuropæere er der tale om at placere på Bornholm?«

(Besvaret sammen med spm. nr. S 546).

Spm. nr. S 548

Til *udenrigsministeren* (28/2 92) af:

Eva Fatum (S):

»Hvor mange penge er der afsat til de forskellige uddannelser af baltere og andre østeuropæere, der eventuelt skal være på Bornholm?«

(Besvaret sammen med spm. nr. S 546).

Spm. nr. S 549

Til *trafikministeren* (28/2 92) af:

Klaus Hækkerup (S):

»Vil ministeren lave en ajourført vurdering af Vibehus-Husteded-vejprojektet, jf. projekt nr. 2 i Vejdirektoratets publikation Prioritering 1985-87 fra 1984?«

Svar (10/3 92):

Trafikministeren (Ikast):

Det pågældende projekt indgår sammen med en lang række andre hovedlandeveysprojekter i en løbende planlægning og revurdering, der foretages af Vejdirektoratet af hensyn til region- og kommuneplanlægningen. I forbindelse med undersøgelsen foretages der trafikberegninger og effektberegninger for hvert enkelt projekt.

Anlægsudgifterne til projektet vil andrage 29,5 mio. kr. eksklusive moms i prisniveau juni 1990.

En opdateret rapport om dette anlæg forventes at foreligge inden for de nærmeste måneder.

Med opretholdelsen af de nuværende anlægsrammer vil der ikke være økonomiske midler til projektets gennemførelse på denne side af 1998.

Jeg skal understrege, at det løbende planlægningsarbejde vedrørende større hovedlandeveysarbejder således ikke omfatter en prioriteringsundersøgelse som den nævnte fra 1984, hvor arbejderne vurderes i forhold til hinanden. Dette ville være meningsløst i den foreliggende bevillingssituation.

Projektets gennemførelse vil i øvrigt i høj grad være afhængig af, om færgeforbindelsen Husteded-Jylland opretholdes. I henhold til Storebæltsaftalen skal der først tages stilling til spørgsmålet om gennemførelse af de nødven-

[Trafikministeren]

dige østvestgående vejforbindelser efter en vis tilpasningsperiode efter åbningen af den faste forbindelse over Storebælt.

Spm. nr. S 550

Til *arbejdsministeren* (28/2 92) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Vil ministeren sørge for, at der bliver grebet ind over for kommuner, der som Farum Kommune udnytter unge bistandsmodtagere ved at leje dem ud til arbejdsgivere til overenskomstmæssig løn, selv om kommunen kun udbetaler de unge bistandshjælp?«

Begrundelse

Spørgeren betragter det som umoralsk, når en kommune lejer bistandsmodtagere ud til private arbejdsgivere, opkræver overenskomstmæssig løn og udbetaler den meget lavere bistandshjælp til de unge bistandsmodtagere.

Det har ikke været intentionen bag lovgivningen om, at unge bistandsmodtagere skal aktiviseres. Såfremt det er muligt for kommunen at finde job til de unge hos private arbejdsgivere, er det godt, men så må kommunerne anstændigvis lade være med at profitere heraf.

Ifølge lovgivningen vedrørende kommuners ret til at anvise arbejde på lige fod med AF og ifølge liberaliseringsloven for anvisning af arbejde blev det udtrykkeligt nævnt og accepteret af ministeren, at der ikke måtte indeholdes dele af lønnen fra den anviste til dem, der fik anvisningsretten. Derfor er der efter spørgers mening grundlag for at gribe ind over for Farum Kommune og eventuelt andre kommuner, der følger den praksis, der er anledning til dette spørgsmål.

Svar (10/3 92):

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Efter reglerne i lov om kommunal beskæftigelsesindsats kan kommunerne give tilskud til ansættelse af unge og udsatte grupper af ledige i private virksomheder og institutioner. Løn- og arbejdsvilkår skal efter loven være overenskomstmæssige eller de sædvanlige ved tilsvarende arbejde. Det samme gælder for unge under 21 år, der tilbydes beskæftigelse i private virksomheder efter reglerne om ungdomsydelse i lov om social bistand.

Det siges ikke direkte i loven, at den enkelte virksomhed udbetaler lønnen til den ansatte og ikke til kommunen, men loven forudsætter, at der etableres et ansættelsesforhold, og at lønnen udbetales til den ansatte. Såfremt en kommune modtager et beløb svarende til overenskomstmæssig løn for det pågældende område og udbetaler kontanthjælp til den ledige, er det efter Arbejdsministeriets opfattelse ikke i overensstemmelse med forudsætningerne i lov om kommunal beskæftigelsesindsats.

Lov om kommunal arbejdsformidling giver kommunalbestyrelsen adgang til at anvise arbejde på det ordinære arbejdsmarked til personer, der modtager eller søger støtte efter afsnit III eller III A i lov om social bistand, og til personer, der tilhører andre særlig udsatte grupper af ledige.

Loven om kommunal arbejdsformidling giver alene kommunerne adgang til at formidle arbejde til de af loven omfattede persongrupper, men ikke til at drive virksomhed i form af udlejning af arbejdskraft, således som det efter liberaliseringen af arbejdsformidlingen er blevet tilladt for private, uden at der kræves særlig tilladelse. Såfremt en kommune ved placering i arbejde af unge kontanthjælpsmodtagere går frem på den måde, der er beskrevet i spørgsmålet, vil kommunens fremgangsmåde ikke have hjemmel i loven om kommunal arbejdsformidling.

Jeg vil gerne i denne forbindelse sige, at der ikke med loven om kommunal arbejdsformidling er givet kommunerne adgang til at opkræve betaling i forbindelse med udøvelse af kommunens arbejdsformidlingsvirksomhed, hverken hos arbejdsgiveren eller arbejdstageren.

Efter § 47, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse varetages det almindelige tilsyn med kommunerne af de for hvert amt nedsatte tilsynsråd. Da spørgsmålet tager udgangspunkt i en konkret sag, som jeg ikke har kendskab til, har jeg bedt Tilsynsrådet for Frederiksborg Amt om at undersøge sagen.

Spm. nr. S 554

Til *sundhedsministeren* (2/3 92) af:

Kirsten Madsen (FP):

»Med hvilken begrundelse har ministeren afvist enhver forhandling om brugerfinansiering af levnedsmiddelkontrollen med Cen-

[Kirsten Madsen]

tralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark ved landsformand Peder Thomsen?»

Begrundelse

Ministeren har ikke kunnet oplyse det forventede provenu som følge af bekendtgørelsen, ej heller hvor stor en del af levnedsmiddelkontrollens ressourcer der bliver brugt på hotel- og restaurationsbranchen.

Centralforeningen har i dagspressen konstateret, at der bl.a. ikke hersker enighed om bekendtgørelsen i Kommunernes Landsforening og blandt levnedsmiddelkontroldenhederne, og det er derfor sandsynligvis hotel- og restaurationsbranchen, der er med til at finansiere indrømmelser, som ministeren har givet andre brancher. Ifølge Centralforeningens beregninger skal hotel- og restaurationsbranchen erlægge ca. 100 mio. kr. til levnedsmiddelkontrollen, og der er i 1988 budgetteret med en udgift på 143 mio. kr. til kontrol og tilsyn af samtlige brancher under levnedsmiddeloven.

Således er der peget på, at såvel kommuner som embedsmænd under Sundhedsministeriet er kritiske over for bekendtgørelsen: Sydals og Dianalund Kommuner har i artikler i henholdsvis Jydske-Vestkysten (Sønderborg) og Sjællands Tidende reageret over for afgiften. Direktør Søren Højmark fra Levnedsmiddelkontrollen i København har i Politiken ligeledes udtalt sig kritisk over for afgiften.

Centralforeningen peger på, at en ensartet afgift uanset virksomhedsstørrelse og forbrug af levnedsmiddelkontrol er helt uacceptabel, konkurrenceforvridende og i strid med almindelige forvaltningsprincipper, når det gælder brugerbetaling.

En brugerbetaling må af indlysende årsager indrettes efter det faktiske forbrug og efter almindelige satser. Der er her tale om timelønninger på skønmæssigt mellem 16.000 og 18.000 kr.

Hotel- og restaurationsbranchen er indstillet på egentlig brugerbetaling enten gennem et samarbejde med Sundhedsministeriet og de offentlige levnedsmiddelkontroldenheder eller ved andre anerkendte private kontroldenheder.

På denne baggrund virker det ejendommeligt, at ministeren har nægtet forhandling.

Svar (10/3 92):

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg har den 25. februar 1992 haft en grundig drøftelse med Centralforeningen af Hotelværter og Restauratører i Danmark. Foreningens landsformand fremførte her sine synspunkter om gebyrer for levnedsmiddelkontrol, og jeg havde lejlighed til at redegøre for principperne bag Folketingets vedtagelse af lov nr. 220 af 10. april 1991 om gebyrernes indførelse og ministeriets administrative gennemførelse af loven, jf. i øvrigt min besvarelse af 26. februar 1992 på spørgsmål nr. S 514 stillet af medlem af Folketinget Kim Behnke (FP).

På mødet oplyste landsformanden, at Centralforeningen har iværksat en undersøgelse blandt sine medlemmer om brugen af Levnedsmiddelkontrollens ydelser i 1991, idet foreningen finder, at branchens andel af de samlede gebyrer er større end de faktiske kontrolomkostninger.

Ministeriet vil naturligvis grundigt vurdere resultaterne af en sådan undersøgelse, herunder anmode de kommunale tilsynsmyndigheder om en udtalelse, idet der – som det fremgår af min besvarelse af spørgsmål nr. S 514 – for en virksomhedsgruppe set under ét skal være en rimelig sammenhæng mellem betaling og kontrolbehov. Såfremt det mod forventning skulle vise sig, at der kan konstateres væsentlige afvigelser mellem den vejledende tilsynsfrekvens, der har ligget til grund ved gebyrernes fastsættelse, og den faktisk udførte kontrol, må det overvejes, hvorvidt der er anledning til at indskærpe tilsynsforpligtelsen eller eventuelt til justering af de eksisterende vejledninger og gebyrsatser.

Samtidig skal jeg for god ordens skyld bemærke, at det naturligvis ikke er forudsat, at restaurationsområdet samlet skal betale 100 mio. kr. som anført i begrundelsen for spørgsmålet. Skulle en betaling i denne størrelsesorden – helt mod forventning – blive tilfældet, vil gebyrerne selvsagt blive justeret.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at, at Centralforeningen i sommeren 1991 afgav en udtalelse i forbindelse med en høring over et udkast til bekendtgørelse, og at der på nogle – men selvsagt ikke alle – punkter viste sig mulighed for at imødekomme foreningens synspunkter. Som jeg tidligere i brev af 3. januar 1992 har oplyst over for Centralforeningen, fandt der således i den endelige bekendtgørelse bl.a. en reduktion

[Sundhedsministeren]

sted fra 2.000 kr. til 1.400 kr. i årligt gebyr for restaurationer og hoteller uden nævneværdig tilvirkning af levnedsmidler.

Spm. nr. S 555

Til *skatteministeren* (2/3 92) af:

Erling Christensen (S):

»Bygger Told- og Skattestyrelsens kontrol af skatteyderne ikke på tillid til, at fakturaindholdet er korrekt, og vil den nuværende tolkning af medvirkensbestemmelsen ikke gøre det stort set risikofrit for erhvervsdrivende at medvirke til omfakturering, og trækkes ikke dermed i praksis tæppet væk under kontrollerende myndigheders muligheder for at afdække skatte-svig?«

Begrundelse

Der henvises til spørgsmål, begrundelse og skatteministerens svar på spm. nr. S 442 af 30/1 1992, FF sp. 6584.

Svar (6/3 92):

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Jeg kan bekræfte, at told- og skattemyndighedernes kontrol af skatteyderne bl.a. bygger på en forudsætning om, at de fakturaer, som erhvervsdrivende udsteder, er korrekt både for så vidt angår angivelsen af fakturamodtageren og for så vidt angår den leverede vare eller tjenesteydelse. Det er i øvrigt mit klare indtryk, at denne forudsætning er holdbar for så vidt angår langt den største del af de erhvervsdrivende.

Det er ikke min opfattelse, at den tolkning af straffelovens medvirkensbestemmelse, som spørgeren hentyder til, gør det risikofrit for erhvervsdrivende at foretage omfakturering, dvs. at give fakturaer et urigtigt indhold. Hvis told- og skattemyndighederne og anklagemyndigheden kan føre det tilstrækkelige bevis for, at den, der omfakturerer, er vidende om, at en urigtig faktura vil blive brugt til skatteunddragelse, vil der med henvisning til straffelovens § 23 kunne domfældes for overtrædelse af skattekонтроlloven.

Jeg mener derfor ikke, at bl.a. den dom, som jeg har kommenteret i mit svar på spørgsmål nr. S 442, trækker tæppet væk under de kontrollerende myndigheders muligheder for at af-

dække skattesvig. I denne forbindelse gør jeg opmærksom på, at retspraksis ikke udviser vanskeligheder med hensyn til at få den, der anvender en urigtig faktura til at unddrage sig betaling af skat, dømt for overtrædelse af skattekontrolloven.

Jeg henviser i øvrigt til mit svar på spørgsmål nr. S 442.

Spm. nr. S 556

Til *justitsministeren* (2/3 92) af:

Erling Christensen (S):

»Hvilke ændringer skal foretages i straffelovens medvirkensbestemmelser i § 23, således at der ikke udvises tilbageholdenhed med at udvide området for skattekontrollovens § 13 og dermed også straffelovens § 289, og således at der kan gribes ind over for omfakturering og ulovlige regninger?«

Begrundelse

Der henvises til spørgsmål, begrundelse og skatteministerens svar på spm. nr. S 442 af 30/1 1992, FF sp. 6584.

Svar (10/3 92):

Justitsministeren (Engell):

Efter straffelovens § 23 straffes enhver, der ved tilskyndelse, råd eller dåd medvirker ved en kriminel handling. Straffelovens medvirkensregel indebærer således en udvidelse af den personkreds, der omfattes af et straffebud, idet straffelovens udgangspunkt er, at alle, der samvirker om en forbrydelse, pådrager sig det samme ansvar efter straffebudet. Dette gælder, hvad enten der er tale om en straffelovsovertrædelse eller overtrædelse af en særlov.

Efter ordlyden af skattekontrollovens § 13, stk. 1, og dermed straffelovens § 289 omfatter straffansvaret den, der med forsæt til skatteunddragelse afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til brug ved afgørelse af, om en person er undergivet skattepligt, eller til brug ved afgørelse af skatteansættelse eller skatteberegning.

Af forarbejderne til bestemmelsen i skattekontrollovens § 13 (Folketingstidende 1971-72, tillæg A, sp. 119 ff) fremgår, at bestemmelsen ud over skatteyderen også vil omfatte personer, der optræder på skatteyderens

[Justitsministeren]

vegne, typisk advokater og revisorer samt personer, der er ansvarlige ledere af for eksempel et aktieselskab.

Dette indebærer, at en professionel rådgiver, f.eks. en revisor, der har medvirket ved udfærdigelsen af en selvangivelse med urigtigt indhold, tillige med skatteyderen vil kunne ifalde ansvar direkte efter bestemmelserne i skattekontrollovens § 13 og straffelovens § 289. Skattekontrollovens § 13, stk. 1, omfatter med andre ord efter sin formulering også visse former for medvirken til andres skatteunddragelse.

Om en person, hvis medvirken til en andens skatteunddragelse ikke direkte omfattes af skattekontrollovens § 13, stk. 1, alligevel kan straffes for medvirken til skatteunddragelsen, beror på en vurdering af, om den pågældendes medvirken er omfattet af den almindelige medvirkenregel i straffelovens § 23. Særlig med hensyn til skatteunddragelse ved omfakturering vil afgørelsen af dette spørgsmål bl.a. bero på en konkret vurdering af karakteren af den omhandlede medvirken samt af, om den, der har udfærdiget en faktura med urigtigt indhold, ved fakturaudstedelsen havde kendskab til, at fakturaen ville blive anvendt til skatteunddragelse af fakturamodtageren.

Det tilføjes, at straffelovens § 23 som nævnt er en generel medvirkenbestemmelse, der omfatter medvirken til overtrædelse af talrige straffebestemmelser. En udvidelse af området for straffelovens medvirkenbestemmelse vil derfor ikke kun rette sig mod medvirken til skatteunddragelse, men vil indebære en udvidelse af området for strafbar medvirken på en lang række områder. En sådan udvidelse kan Justitsministeriet ikke anbefale.

Spm. nr. S 557

Til *trafikministeren* (2/3 92) af:

Kim Behnke (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at DSB planlægger en 150 mio. kr. dyr færgerute fra Ålborg til Brevik (Norge) til brug for overførsel af jernbanevogne?«

Begrundelse

Det er blevet spørgeren oplyst, at DSB forhandler om oprettelse af en jernbanefærgerute mellem Ålborg og Brevik i Norge. Det er også blevet oplyst, at det vil koste mindst 150 mio. kr. at oprette ruten.

I betragtning af at der allerede i dag foregår overførsel af jernbanetrafik ved hjælp af private færgeruter fra Nordjylland til både Norge og Sverige, forekommer det helt uforklarligt, at DSB – med sit enorme underskud – vil til at begive sig ind på et marked, der er dækket af private. Det virker som den traditionelle socialistiske salamtaktik, som gennem de sidste 30 år har overflyttet i tusindvis af opgaver fra god privat varetagelse til underskudsgivende offentlig drift.

Svar (10/3 92):

Trafikministeren (Ikast):

DSB har fra norsk side været inviteret til at deltage i et analysearbejde, der skulle vurdere mulighederne for at etablere et nyt transportsystem mellem Norge og kontinentet med en jernbaneforbindelse mellem Brevik og Ålborg. De øvrige parter i arbejdet var ud over DSB og Norges Statsbaner Ålborg og Porsgrunn Havn.

Analysearbejdet blev indstillet den 24. februar 1992, hvor parterne konstaterede, at der ikke på nuværende tidspunkt er tilstrækkeligt grundlag for at etablere en færgeforbindelse alene baseret på jernbanetrafik.

Jeg vil gerne understrege, at DSB for egen part har vurderet sit eventuelle engagement på almindelige kommercielle og forretningsmæssige vilkår.

Spm. nr. S 558

Til *sundhedsministeren* (2/3 92) af:

Kim Behnke (FP):

»Vil ministeren på baggrund af allerede opnåede erfaringer sænke gebyret for levnedsmiddelkontrol for de mindste virksomheder og for virksomheder med meget lille kontrolbehov?«

Begrundelse

I forlængelse af ministerens svar på spm. nr. S 514 ønskes ministerens svar på, om der ikke allerede nu er tilstrækkeligt grundlag for at erkende, at kontrolgebyret for de mindste virksomheder (f.eks. pølsevogne og lignende) og for virksomheder med meget lille kontrolbehov (f.eks. vinhandler og lignende) bør sættes ned til et rimeligere niveau.

[Klm Behnke]

Der er meget lille forståelse for, at meget små virksomheder skal betale et beløb, der forholdsmæssigt er meget stort i forhold til, hvad store virksomheder afkræves.

Det er selvfølgelig prisværdigt, at ministeren vil afvente udgangen af 1992, inden ministeren vil vurdere ordningen, men for mange virksomheder betyder denne udsættelse af en afgørelse måske forskellen mellem fallit og overlevelse.

Netop i øjeblikket står mange af de mindste detailhandlende m.v. på randen af fallit. De meget betydelige kontrolgebyrer for levnedsmiddelkontrol kan være den sidste uoverstigelige bakke. Vi har ikke råd til at miste flere virksomheder, hvorfor ministeren anmodes om med det samme at foretage en reduktion af de nævnte gebyrer.

Svar (10/3 92):

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg har naturligvis forståelse for, at indførelse af betaling for en ydelse, der tidligere har været finansieret over skatterne, af den enkelte erhvervsdrivende kan opleves som både belastende og urimelig. Som omtalt i min besvarelse af spørgsmål nr. S 514 har udgangspunktet for gebyrfastsættelsen imidlertid været en vurdering af kontrolbehovet, idet den enkelte virksomhed principielt skal betale de udgifter, der er forbundet med kontrollen.

Det er derfor ikke muligt generelt at friholde mindre virksomheder helt for at betale gebyrer. Derimod kan der fastsættes et relativt lille gebyr for sådanne virksomheder, såfremt der i øvrigt er tale om et beskedent kontrolbehov. Dette er da også sket i ministeriets bekendtgørelse om gebyrer, idet der f.eks. for levnedsmiddelboder betales 800 kr. og for levnedsmiddeludsalg uden tilvirkning og med et meget begrænset sortiment 1.000 kr. årligt.

Jeg skal i denne forbindelse benytte lejligheden til at fremhæve, at der også i virksomhedstyper med et tilsyneladende relativt beskedent kontrolbehov dels altid skal finde et vist tilsyn sted, dels kan være tale om udgifter til generelle kontrolkampagner og mikrobiologiske screeningsundersøgelser samt eventuelle ekstraordinære situationer som f.eks. forgiftning af vin eller radioaktiv forurening af levnedsmidler. Gebyrordningen skal imidlertid også dække sådanne udgifter, hvilket den enkelte

erhvervsdrivende af forståelige grunde måske ikke altid vil være opmærksom på ved sin vurdering af gebyrets størrelse.

Jeg kan supplerende oplyse, at ministeriet overvejer mulighederne for gennem ændringer af lovgivningen for godkendelse og kontrol af detailforretninger at opnå mindskelse af kontroludgifterne. Det skal imidlertid fastslås, at hensynet til det overordnede formål med levnedsmiddelkontrollen, herunder sikring af forbrugerne mod sundhedsrisici og vildledning i forbindelse med levnedsmidler, lægger snævre begrænsninger for disse overvejelser. Det kan i tilknytning hertil nævnes, at Rådets direktiv af 14. juni 1989 om offentlig kontrol med levnedsmidler (89/397/EØF) forpligter de offentlige myndigheder til at føre regelmæssig kontrol med alle former for levnedsmiddelvirksomhed, herunder bl.a. kontrol med den enkelte distributør eller handlende.

Der skal dog ikke være tvivl om, at ministeriet er meget opmærksom på ønskeligheden af ved regelforenkling om muligt at mindske kontroludgifterne, og at ministeriet – som tidligere oplyst – nøje vil følge betalingsordningens gennemførelse, herunder overveje eventuelle justeringer af ordningen og dens gebyrsatser, når der foreligger et større erfaringsgrundlag.

Spm. nr. S 559

Til *justitsministeren* (2/3 92) af:

Inger Stilling Pedersen (KRF):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at få nedbragt de lange berammelsestider ved fagedretterne?«

Begrundelse

På grund af de lange berammelsestider i fagedretterne i forbindelse med tvangsauktioner påføres kreditorer øgede tab, og debitorer får øget deres gæld. Det er på alle måder en uhenigtsmæssig situation.

Som eksempel kan nævnes ejerforeninger. Hvis ejeren af en lejlighed misligholder sine forpligtelser over for ejerforeningen, kan ejerforeningens tilgodehavende blive anseligt, når der går ca. 10 måneder fra begæring til auktion. Ejerforeningens medlemmer kommer i sidste ende til at dække foreningens øgede tab som følge af de lange berammelsestider.

Svar (9/3 92):

Justitsministeren (Engell):

Af begrundelsen for spørgsmålet fremgår, at der med spørgsmålet sigtes til berammelsestiderne ved fogedretterne for så vidt angår tvangsauktioner.

Det kan oplyses, at den gennemsnitlige berammelsestid for tvangsauktioner – tiden fra begæringens indgivelse til auktionens afholdelse – ifølge den seneste berammelsesstatistik for byretterne pr. 1. oktober 1991 udgjorde knap 3 måneder, når der ikke medvirkede nogen ejendomsmægler, og godt 3 måneder, når en ejendomsmægler medvirkede.

Spørgsmålet om berammelsestiderne ved domstolene har været behandlet i en af konsulentfirmaet Lisberg Management udarbejdet rapport om domstolenes administrative forhold af 27. november 1991, og i min redegørelse til Folketinget af 29. november 1991 om berammelsestiderne ved domstolene m.v. (nr. R 4) omtales en række initiativer i så henseende af administrativ og lovgivningsmæssig karakter.

For så vidt angår byretterne anbefaler konsulentrapporten, at der iværksættes overvejelser med hensyn til byretternes samlede struktur rettet mod etablering af større og dermed bæredygtige byretsembeder, der bl.a. vil være mindre sårbare over for udsving i sagsantallet. Som nævnt i redegørelsen er jeg indstillet på at videreføre undersøgelsen af byretterne – i givet fald med henblik på en efterfølgende nedsættelse af et strukturudvalg. Spørgsmålet om videreførelsen af undersøgelsen drøftes for tiden i en arbejdsgruppe under Hovedsamarbejdsudvalget for Domstolene.

Konsulentrapporten og redegørelsen er sendt til Folketingets Retsudvalg den 4. december 1991.

Særlig for så vidt angår tvangsauktioner kan jeg nævne, at reglerne herom ved lov nr. 941 af 27. december 1991 om ændring af retsplejeloven med virkning fra 1. januar 1992 er ændret således, at skyldnerens mulighed for at udskyde en tvangsauktion begrænses til tilfælde, hvor skyldneren reelt har mulighed for at afværge tvangsauktionen. I den forbindelse er betingelserne for, at skyldneren kan opnå en udsættelse af tvangsauktionen ved meddelelse af en såkaldt afværgefrist, skærpet, hvis skyldneren tidligere har fået udsat en tvangsauktion

over sin ejendom. Disse nyskabelser vil bidrage til at nedbringe berammelsestiderne i fogedretterne.

Endvidere kan jeg nævne, at der som led i den generelle teknologiplanlægning for domstolene for tiden arbejdes på et edb-system til brug ved behandling af tvangsauktionssager. Med gennemførelsen af dette og andre edb-projekter i tilknytning til projektet vedrørende indførelse af edb i tinglysning vil der være sikret en væsentlig modernisering af sagsbehandlingen inden for retsvæsenet og samtidig skabt grundlag for et mere effektivt samarbejde med retsvæsenets brugere herunder advokater, real-kreditinstitutter m.v.

Spm. nr. S 560

Til *Miljøministeren* (4/3 92) af:

Lise Hækkerup (S):

»Hvad er ministerens kommentarer til artiklen »EF-kritik af dansk miljølov«, som dagbladet Politiken bragte mandag den 2. marts 1992, og er det muligt for Folketingets Miljøudvalg at få tilsendt det svar, som Miljøministeriet inden for de nærmeste uger giver til EF-Kommissionen?«

Svar (10/3 92):

Miljøministeren (Per Stig Møller):

Jeg kan oplyse, at regeringen er ved at udarbejde et svar til EF-Kommissionen på dets brev af 27. januar 1992, og selvfølgelig vil udvalget få tilsendt dette svar.

Supplerende svar på skriftligt besvarede spørgsmål:

Ad spm. nr. S 402

Formanden:

Fra finansministeren er modtaget supplerende svar på et af medlem af Folketinget Tom Behnke stillet spørgsmål.

Spørgsmålet, der sammen med det foreløbige svar er optaget i Folketingstidende foran, sp. 6155, var sålydende:

Til *finansministeren* (17/1 92) af:

Tom Behnke (FP):

[Formanden]

»Vil ministeren oplyse, hvordan statsudgifterne til asylansøgere har udviklet sig fra 1980 til og med finansåret 1992, og hvor beløbene findes i statsregnskaberne og budgetterne?«

Supplerende svar (11/3 92):

Finansministeren (Henning Dyremose):

I mit svar af 27. januar 1992 er angivet, hvor statens udgifter til asylansøgere findes i statsregnskaberne og bevillingslovene. Endvidere er udviklingen i disse udgifter opgjort for perioden 1985-92.

Før finanslovsforslag for 1986 er udgifter til underhold af asylansøgere ikke opgjort særskilt i anmærkningerne til finanslovene. I spørgsmålet bedes om oplysninger vedrørende udgifter til asylansøgere fra 1980 til og med 1992. For at give et udtømmende og sammenligneligt billede af udviklingen i udgifter til asylansøgere i hele perioden har Finansministeriet rettet henvendelse til Justitsministeriet.

Justitsministeriet oplyser, at udgifter til asylansøgere i perioden 1980-84 udviklede sig som opgjort nedenfor:

	1980	1981	1982	1983	1984
Mio. kr.	2,5	3,5	4,7	5,8	25,7

Alle udgifter er opgjort i det pågældende års prisniveau.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 235:

Forslag til lov om ændring af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. og lov om elforsyning.

Af energiministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 19/2 92).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Henning Gjellerod (S):

Siden fremsættelsen af lovforslaget den 19. februar i år har der været ført en energipolitisk debat den 10. marts, og dagen forinden, den 9. marts, indgik Socialdemokratiet en aftale med energiministeren. Denne aftale går ud på, at

vindmølleejeren eller det decentrale kraftvarmeværk betaler for tilslutningen til 10 kV-nettet. Udbygningen af dette net skal således være en opgave for elsektoren som sådan; det skal ikke kun fungere som et distributionsnet, men også som et effektivt opsamlingsnet, og vi går i Socialdemokratiet ud fra, at denne aftale kan indpasses i lovforslaget mellem første- og andenbehandlingen.

I aftalen tales der også om en udligningsordning inden for de to områder Elsam og Elkraft. En sådan ordning skal etableres både for netforstærkningen af 10 kV-nettet gennem opførelse af vindmøller og for decentrale kraftvarmeværker, og vi går ud fra, at også dette princip kan indføjes i lovforslaget, så vilkårene for udbygningen af vindenergien og de decentrale kraftvarmeværker bliver slået helt fast.

Vi er betænkelige ved bemyndigelsen i § 10 c. Vi ser gerne, at det klart fremgår af lovteksten, at elafregningsprisen skal være som hidtil, nemlig 85 pct. af det lokale elforsyningselskabs salgspris til almindelige husholdninger. Det giver større sikkerhed for vindmølleejerne, og det skaber tillid, når der skal søges om lån til vindmølleprojekter.

Vi mener i Socialdemokratiet, at der vedvarende skal være basis for et hjemmemarked for vindmølleindustrien, også for at vi kan leve op til 100-MW-aftalen. Vi kan godt blive bekymrede over miljøministerens opfordring til kommunerne og amterne om at gå ind i en fornyet planlægning, ikke fordi vi har noget imod planlægningen, men fordi vi er bange for, at udviklingen går i stå i planlægningsperioden. Vi ønsker, at opsætning af vindmøller skal ske i en jævn og glidende takt.

Til slut skal jeg nævne, at vi ønsker de gældende regler for bopælskriterier bibeholdt, og vi vil også gerne gøre opmærksom på, at elafregningen sker for eget forbrug med et tillæg på 50 pct., jf. CO₂-lovpakken.

Med disse ord vil jeg gerne meddele, at vi er parate til at færdiggøre lovforslaget meget hurtigt.

Per Tærsebøl (KF):

Når vi behandler dette forslag til lov om ændring af lov om udnyttelse af vedvarende energikilder m.v. og lov om elforsyning her i dag, skyldes det, at elværkernes forening, vindmølleejernes organisation Danske Vindkraftvær-